ebook is created by www.Shanyoma.org

ပပ်ႉႁဵၼ်းလိၵ်ႈတႆး

ၸၼ်ႉငဝ်ႈ

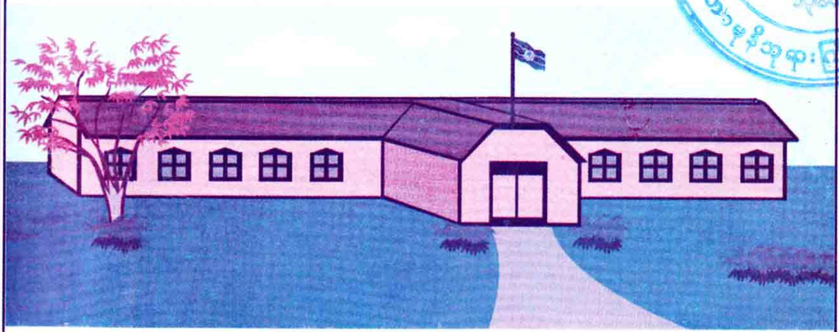

ငဝ်ႈငုၼ်းၶေႃလိၵ်ႈလၢႆး ၸလႈ ၽိုင်ႈၸငႈတႆး

ပီႊတႆး–႒႐႙႔

ebook is created by www.Shanyoma.org

စာအုပ် ... စာကြည့်တိုက်ရုံးဝေ့မှ
နေရပ် ... ဝယ်ယူ...
ရက်စွဲ ... ၂၈.၇.၂၀၀၈

ပုၼ်ႈၽွၼ်းႁဝ်းသၢမ်ပွင်ႈ

- ၸင်ႇႁိုဝ် လိူင်းမိူင်းတေဢမ်ႇလူႉပင်းၸႂ် — ပုၼ်ႈၽွၼ်းႁဝ်း
- ၸင်ႇႁိုဝ် တၢင်းၽွမ်ႉႁူမ်ႈ လၢဝ်ႈၶိူဝ်းၵိူၵ်းမိူင်း တေဢမ်ႇလူႉပင်းၸႂ် — ပုၼ်ႈၽွၼ်းႁဝ်း
- ၸင်ႇႁိုဝ် ၼႂ်းပၢၼ်ႇပွင်ၸဝ်ႈလိူင်း တေမိူင်ႈၸမ်ႉၸႂ် — ပုၼ်ႈၽွၼ်းႁဝ်း

ၵၢင်ၸႂ်ၵူၼ်းမိူင်း

- ၵႂၢၼ်ၵၢၼ်သၢၼ်ၸၢတ်ႈ လိူဝ်းလၢင်းႁၵ်ႉလင်သေ လွၵ်ႈပိူင်းမိူင်းပိူၼ်ႈယဵင်ႈ ၵမ်ႉမေႃတိုၺ်ႈႁၼ်လီ ၵူႊႁဝ်းၸၼ်ႉတႃႉ။
- ၵႂၢၼ်ၵၢၼ်သၢၼ်ၸၢတ်ႈ လိူဝ်းယႃႉၵဝ်းၵိတ်ႉၸွင်ႈ လွင်ႈမၼ်ႈယိုၼ်ႉ ၶလႃး လွင်ႈၸိုင်ႈယႂ်ႇ လိူင်းမိူင်းၸၼ်ႉတႃႉ။
- ၵႂၢၼ်ၵၢၼ်သၢၼ်ၸၢတ်ႈ မိူင်းၼွၵ်ႈလိူဝ်းၵၢၼ် ၶဝ်ႈလိူမ်ၵိတ်ႉၸွင်ႈ လွင်ႈၵၢၼ်မိူင်းႁဝ်းၸၼ်ႉတႃႉ။
- ၵႂၢၼ်ၵၢၼ်ႁပ်ႉႁၼ် ၵူၼ်းလိူဝ်းယူႉၸိူင်ႉမိူင်း။ ၼွၵ်ႈမိူင်းယဵင်ႈ ယႃႉၵဝ်းယူႉၸၼ်ႉ ပဵၼ်ၶိုၼ်ႈလူင်ႁဝ်းသေ ၽိူဝ်ႈမွတ်ႇပဵတ်ႈတႃႉ။

ၽႄႈယိူင်းၵၢၼ်ပၢႆးမိူင်း (4) ပွင်ႈ

- တႃႇၸႂ်ႉဝၢၼ်းတႃမိူင်း တေၵတ်ႉယိၼ်မၼ်ႈၵိုမ်းလူၺ်ႈ တႂ်ႈႁူမ်ႈ ပၵ်းပွင်ၵြႃး။
- တႃႇလိူင်ႈလၢတ်ႈႁဝ်းႁႃး တေၸိုၼ်းၸွတ်ႈၽၼ်းမၼ်းၵိၼ်ႉၵၼ်။
- တႃႇႁိူၼ်းမီးပွင်ပိုင်းမိူင်း ၵၼ်မႂ်ႇသၢင်ႈၵိုမ်းၵိၼ်ႉလီ။
- တႃႇပူၵ်ႉၽွင်လိူင်းမိူင်းႁဝ်း ၸိုၼ်းယႂ်ႇၶိုတ်းၵၢဝ်းလူၺ်ႈ ပွင်ပိုင်းမိူင်း ၵၼ်တေမီးမႃးမႂ်ႇမႂ်ႇၸၼ်ႉ။

ၵႂၢမ်းၸမ်း

ပပ်ႉၼိူင်းလိၵ်ႈတႆးၼႆႉ လႆႈၸိူင်းၸပ်ႉၸိုင် ႁဵတ်းၵွၵ်ႉမႃးထိုင်း တေႃႇပၢင်သွၼ်လိၵ်ႈတႆး ၶလႆႈ ႁူင်းႁဵၼ်းလိၵ်ႈတႆး ၵၢၼ်မီးတၢင်းမုင်ႈမွင်းဝႆႉသေ လူဝ်ႇလႆႈၸွႆႈတိုဝ်းၵျ၊ယူႇႁိူၼ်းႁိူၼ်းၸဝ်ႈယဝ်ႉ၊ ပပ်ႉၼိူင်း ထၢၼ်းပိုၼ်ႉဝၼ်းၼႆႉၶဝ် ပဵင်းၽႅဝ်ပဵင်းမၼ်း။ မူႇၽႅဝ်မုၵ်ႉမၼ်း တွၼ်းလွႆတွၼ်းၸၼ်ႉ ၵွၼ်ၵၢၼ် ႁဵတ်းၵွၵ်ႉမႃး လွမ်းၸင်ႇ တၢင်းယၢင်ႇ ၽႅဝ်မၼ်းၸၼ်ႉၵေႃႈ ၸမ်တေႃႉတေႃႉယဝ်ႉ။ ပိၼ်တေႃႇၵမ့်ၵိမ် ၵၢၼ်လိၵ်ႈလၢႆးတႆးၶလႆႈ လီၵူးၵၢၼ်ၵၢၼ်ယဝ်ႉ။ ႁူဝ်းၸေႇပိၼ်ၵၢၼ်လီ တေႃႇလေးတွၼ်းၽႅဝ်မၼ်းသေ ၵမ်ႉလီလိူဝ် တေႃႇဝတ်းပိုၼ်ႉ မႃးလႆးသေ ႁွၼ်းၵမ်ႉၵႃး ၵမ်ႉယုၵ်ႉၽုတ်းမႃးလႆး၊ ၸႂ်းၵၢၼ်ပပ်ႉၸိမ်ႉတၢင်းလူင်ၸၼ်ႉ ပပ်ႉၼႆႉၵေႃႈ ၸပ်းပႃးဝႆႉသေ ၵူၼ်းႁူႉလၵ်းမၼ်းၵေႃႈၸမ်၊ ၽူႈၵူၼ်းၶလႆႈ လုမ်းၸွႆႈတိုဝ်းမၼ်းမႃးၵေႃႈၸမ်။ ၸွႆႈတိုဝ်းမႃးၵေႃႈ ႁိုင်ယဝ်ႉ။ ၶတေႃႇလိမ်မိူင်းပီ–1998 ၼၼ်း ၼႆႉမႃး ပပ်ႉၼႆႉ ၵၢပ်ၸူးသိုပ်းပပ်ႉႁူႉၼမ်လိၵ်ႈတႆး၊ ပပ်ႉၼိူင်း "မ" ႁၢႆးတူဝ်၊ ပပ်ႉၼိူင်းလိၵ်ႈတႆးလၼ်ႉဝဵၼ်း၊ ပပ်ႉၼိူင်းၽိူင်းၶေးပုတ်ႉယ လိုဝ်းၼႆႉသေ သိုပ်ႇလူဝ်ႇပၢၼ်သၢင်လိၵ်ႈတႆးမႃးၶလႆႈ ၵူၼ်းၵၢၼ်ႁူပ်ႉသိၼ်မၼ်း လႆႈႁူႉလိၵ်ႈတႆးလွမ်းယွၼ်းမၼ်းမႃးယူႇယဝ်ႉ။ ယၢမ်းလဵဝ်ၵေႃႈ သိုပ်ႇမၼ်းပွၼ်းႁဵင်း ထိုင်းသေၵမ်ႉၵႃး သမ့်ယိုင်းလူးတေႃႇ လိၵ်ႈႁူမ်းတူဝ် ၵႂၢမ်းႁူမ်းၶေႃးသေ ၶိုၵ်ႉသိုၵ်ႉၶၼ် ပိုၼ်ႉၸၢဝ်းတၢင်းလိၵ်ႈလႆးတႆးၵျ၊မိူဝ်းၼႆႉ ဝႆႉထိုင်းယူႇ။

ၸႂ်းပပ်ႉၼႆႉၸဝ်ႇပႃးဝႆႉ ၵၢၼ်ပိုင်သွၼ်၊ ၵၢၼ်ႁဵၼ်း၊ ၵၢၼ်ၽိုၵ်ႉလူ လိုဝ်းၼႆႉဝႆႉၶလႆႈ ယူမ်ႉလမ်တေပိၼ်ၽွၼ်းလီ တေႃႇလိၼ်ႁူႉမေႃလိၵ်ႈတႆးလႆး သေႁွၼ်းၵမ်ႉၵႃး။ တေပိၼ်လွင်းတေႃႇႁပ်ႉႁၼ်လႆး ပိုၼ်ႉဝဵၼ်းလိၵ်ႈတႆးတိမ်းႁူမ်းတူဝ်၊ ၵႂၢမ်းတႆးလၢတ်ႈၵၢၼ်ပွင်ႇႁူမ်းၶေႃးၵျ၊ ဝၼ်းမိူဝ်းၼႆႉယူႇ။ ၽၢႆႇၸိူင်းၵေႃႈ သိုပ်ႇၵပ်းတၢင်းပပ်ႉၼိူင်းၼႆႉသေ မီးဝႆႉယဝ်ႉ ပပ်ႉတၢင်းၼိူင်းလၼ်ႉၵွၼ်ၼႆႉ မၢ–၁ တၢင်း မၢ–၆ ။ ပပ်ႉၼိူင်းလိၵ်ႈတႆး လၼ်ႉၽိုၵ်ႉလူ မၢ–1 ၼေႃႈ 7 လိုဝ်းၵၢၼ် တေၵမ့်ၵိမ် ၸွႆးႁွပ်ႉ ၸွႆးႁွင်း ႁႂ်ႈလိၵ်ႈလၢႆးတႆး ၶျေးတေလုၵ်ႉမၼ်းမိူင်းၵိုမ်းၵျ၊လႆး ၼႂ်းၶေးလုင်းမိူင်းယူႇ။

ပိုင်လူင်မၼ်း လူဝ်ႇႁူႉတၢင်းၵူးၵေႃႈ တၢင်းၵူးၶိုင်ႈႁူႉၶေႃႈ လိၵ်ႈတႆး ၵႂၢမ်းတႆး ၵွၼ်တၢင်းၼႆႉ ပိၼ်ၸိုင်ႈၸိုင်း။ သွင်သမ့် လူဝ်ႇလႆႈမေႃႁၼ်လီသေ ၵွၼ်လွႆးၵွၼ်တိုဝ်းမၼ်း။ ၸွႆႈတိုဝ်းၸူႉၶဝ်းမႃးလႆး ၸူးပၢၼ်းပိုင်လိုဝ်။ ၶတေႃႇလၼ်ႉၼႆႉ ပိုင်လူင်မၼ်း ပိၼ်ၵၢၼ်သွၼ် ၵၢၼ်ၼိူင်းယဝ်ႉ။ မိူၼ်ၵၢၼ်တၢင်းၵၢၼ်ဝူး လူဝ်ႇၵွၼ်ၵၢၼ်ပၢၼ်ယၢမ်း။ ပၢၼ်ၸၢဝ်းသေႁွၼ်းၵမ်ႉၵႃး လူဝ်ႇႁဵတ်းႁႂ်ႈပိၼ်ၸိူဝ်းပၢၼ်တူဝ်ထုပ်း။ ယႃႇပေႁႂ်ႈပိၼ်တီးပႆႇသူပ်းသေမိုင်ယူႇ၊ ၸိူဝ်းမိုင်းၵူၼ်းၽၼ်ၵွၼ်း။ ၸႂ်ႈၵေႃႈ လမ်ႇလွင်းတေႃႇတေႃႇ။

လုၵ်ႈၵွၼ်ႇမိုဝ်းၼႆႉ တေပိၼ်ၵူးၵၢၼ်းလူင်မိုဝ်းၼေႃးၶလႆး၊ ၸၢဝ်းတၢင်းဝၼ်းမိုဝ်းၼေႃးတႆးၼႆႉ မီးၸိုဝ်ႈ "ဝၼ်းလႆးၸဝ်" ဝႆႉယူႇယဝ်ႉ။ ၵွပ်ႈၼႆႉ ႁဝ်းထုၵ်ႇတုၵ်းတူဝ်သေ ႁူႉႁၼ်လွင်းၼႆႉလိုဝ်ႇလိုဝ်ႇ။ သမ့်လူဝ်ႇလိင်ႇၸွႆႈသိုပ်ႇ ႁိုဝ်သူပ်းသေ မူၼ်ၶမ်းလိၵ်ႈလႆးႁႂ်ႈလႆးလႆး။ ယႃႇပေဝႆႉၸွႆႈၵူတ်ႈ၊ ယႃႇပေဝႆႉၸွႆႈမိုၵ်း တေႃႇလုၵ်ႈလၢင်းႁၵ်း မိုဝ်းၼေႃး ၶေ– မႃးတေႃႇႁၵ်းႁူမ်းႁူႉ၊ မႃးၶလႆႈႁၵ်းႁူမ်းႁဵတ်းလွႆးၵၢၼ် တေႃႇၼ ၼမိုဝ်းၼေႃးတေသွၼ်လီငး......

ဝဵင်းၸၢၼ်းၵေႃႇလိၵ်ႈလႆး ၶလႆႈ ၽိူင်းၶေးတႆး
ၸိူင်းၶမႃးထတ်းထၢၼ် ပေႃႇၵွၵ်ႉ ပွၵ်ႉၵမ်းသွင်
မိူင်းပီ 2088 လိူၼ်လိူင်။

ebook is created by www.Shanyoma.org

ၵႃမ်ႈမၢၵ်ႇ,တူဝ်ၸမ်းလိၵ်ႈတႆး

ၵ

ဝႃႈၵႆႇ,
ၵွပ်ႈတႆႇ,မႆႉၶိူဝ်ၵွၼ်း

ၶ

ဝႃႈၶႆႇ,
ၸမ်းမၼ်းပႆႇ,မႃးၵွမ်း

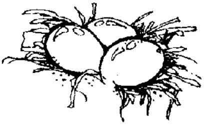

င

ဝႃႈငူး
လိူၼ်းမႃးလူးတူဝ်သိတ်ႇ,

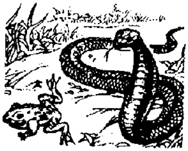

ၸ

ဝႃႈၸၢင်ႉ
ပႆႇၵူၼ်ႉၵၢင်ႉၵွမ်းတၢင်း

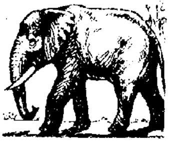

သ

ဝႃႈသိူဝ်
မီးယူႇ,ၶိူဝ်လႃႇ,ႁႃႉ

ၺ

ဝႃႈၺွင်,
မီးၽႆႇ,ႁွင်,ၵွင်းမူး

တ

ဝူးတဝ်ႈ,
တီႈယူႇ,ၵဝ်ႈ,ႁိမ်းၸွင်

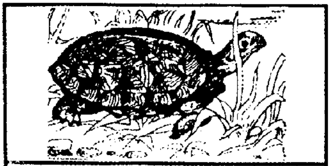

ထ

ဝူးထႆ
တမ်းယႆဝႆႉသၢမ်မၢၵ်ႈ

ၼ

ဝူးၼူ
မေႃးလူလူလွမ်းလွၵ်ႉ

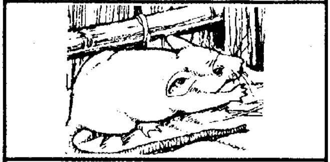

ပ

ဝူးပႃ
ၵိၼ်ႇ,လုၺ်းႁူၵိၼ်ယိူဝ်ႈ,

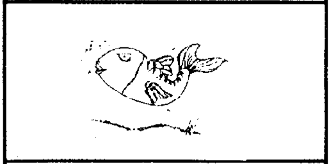

ၽ

ဝူးၽိုင်ႈ
ၽွမ်ႉလုပ်ႈ,ယိုင်ႈၶဵတ်းႁူင်း

ၾ

ဝူးၾႃႉ
ၼႂ်ႈပိၼ်ၾႃႉၵၢင်ၶၢဝ်

မ

ဝူးမႄႈ
သွၼ်ယိၼ်း,မႄႈလုၵ်ႈလၢင်း

ebook is created by www.Shanyoma.org

ယ

ဝႃႈယုင်း
ၵင်ႈသုတ်ႈမူင်းလင်ႉလွတ်ႈ

ရ

ဝႃႈရိၼ်း
ၵၢၼ်ႉသွၼ်ႁဵၼ်းတီႈပွင်ႉ

လ

ဝႃႈလေႃႇ
ၵေႃးဝူဝ်းတေႃႇႁူဝ်းသူၼ်

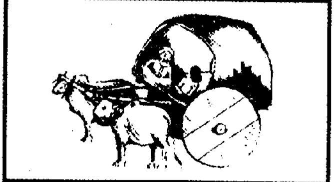

ဝ

ဝႃႈဝူဝ်း
တူဝ်တေႃႇႁူဝ်းဝူဝ်းၵၢတ်ႉ

ႁ

ဝႃႈႁိူဝ်း
ဝႆႈလတ်ႈမိူဝ်းၶၢမ်ႈတႃႈ

ဢ

ဝႃႈဢွႆႈ
လိမ်ႈဢွႆႈဢွႆႈၵိၼ်ဝၢၼ်

ebook is created by www.Shanyoma.org

ၵၼ်ၽိုၵ်း-႑

ၸမ်ႈသီင်ငဝ်ႈ

တူဝ်ၸမ်ႈလိၵ်ႈတႆး ႑႘ တူဝ်

ၵ	ၶ	င
ၸ	သ	ၺ
တ	ထ	ၼ
ပ	ၽ	ၾ
မ	ယ	ရ
လ	ဝ	ႁ
	ဢ	

ebook is created by www.Shanyoma.org

ပိူင်လၢႆးတႅမ်ႈ တူဝ်မႄႈလိၵ်ႈတႆး

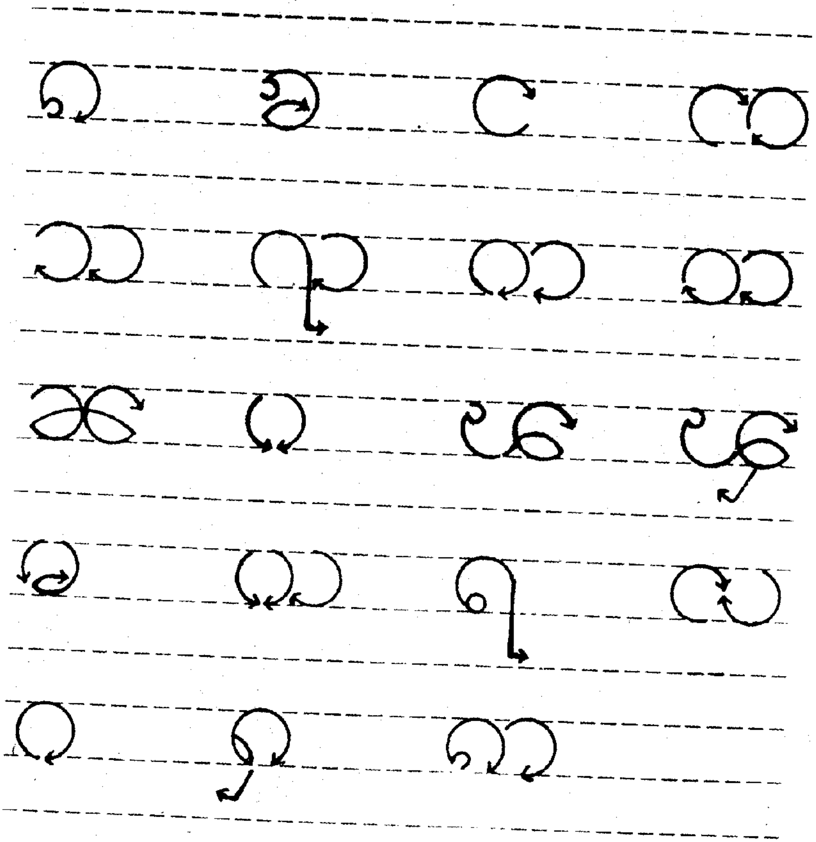

ebook is created by www.Shanyoma.org

ၵၢၼ်ႁဵၼ်း 7

ႁမ်ႈၵပ်းဝဵၼ်း 10 တူဝ်

ၵ ၵႃ ၵီ ၵေ ၵႄ ၵူ ၵူဝ် ၵေႃ ၵိုဝ် ၵိူဝ်

(႑)	ၵ	=	ၵ	ၵ	= ၵ
(႒)	ၵႃ	=	ၵ + ႃ	ၵၵႃ	= ၵႃ
(႓)	ၵီ	=	ၵ + ီ	ၵတၢင်ႇၶၢတ်ႈၵီၼ်	= ၵီ
				ၵ + ၵိ = ၵိ ။ ၵတၢင်ႇၵိ	= ၵိ
(႔)	ၵေ	=	ေ + ၵ	ၵေသို့,ၵ	= ၵေ
(႕)	ၵႄ	=	ႄ + ၵ	ၵႄသို့,ၵ	= ၵႄ
(႖)	ၵူ	=	ၵ + ူ	ၵတိုတ်ႉသွင်	= ၵူ
(႗)	ၵူဝ်	=	ၵ + ူဝ်	ၵတိုတ်ႉသွင် ဝ ၽိုတ်း	= ၵူဝ်
(႘)	ၵေႃ	=	ၵ + ေႃ	ၵၵေႃ	= ၵေႃ (လေႃးပွတ်း)
				ၵေသို့,ၵၵႃ	= ၵေႃ (လေႃးတီမ်း)
(႙)	ၵိုဝ်	=	ၵ + ိုဝ်	ၵတိုတ်ႉတၢင်ႇ, ဝ ၽိုတ်း	= ၵိုဝ်
(႐)	ၵိူဝ်	=	ၵ + ိူဝ်	ၵတိုတ်ႉသွင်တၢင်ႇ, ဝ ၽိုတ်း	= ၵိူဝ်

တူၼ်းသဵင်ႁူၵ်းတူၼ်း

မၢႆသဵင်	–	–ႇ	–ႈ	–း	–ႉ	–ႊ
လၢႆးႁွင်ႉ	ပဝ်ႇ	ယၵ်း	ယၵ်းလမ်ႈ	လမ်ႈၼႃႈ	လမ်ႈတႂ်ႈ	ယၵ်းၶိုၼ်ႈ

ၸမ်ႈၵပ်းငဝ်း “ဢႃ”

-ႃ = ဢႃ	ၵ + -ႃ = ၵႃ	တ + -ႃ = တႃ
	ၶ + -ႃ = ၶႃ	ပ + -ႃ = ပႃ

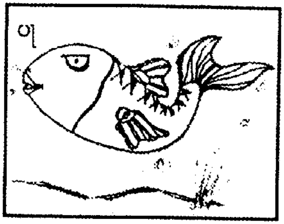

ဢႃ	ၺႃ	ပႃ
မႃ	ငႃ	ၶႃ
ၽႃ	ၹႃ	ၸႃ
ယႃ	တႃ	ႁႃ
ထႃ	ပႃ	ၸႃ

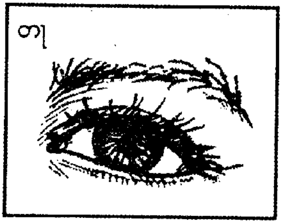

ဢႃ	ဢႃႇ	ဢႃႈ	ဢႃး	ဢႃႉ	ဢႃႊ
ၵႃ	ၵႃႇ	ၵႃႈ	ၵႃး	ၵႃႉ	ၵႃႊ
ၶႃ	ၶႃႇ	ၶႃႈ	ၶႃး	ၶႃႉ	ၶႃႊ

ပႃးသႃႉ	ယႃႇ,ယႃႉပႃႇ,ၶႃး
မႃးၺႃ	ၶႃးၸႃၸႃႇ,ၸႃႇ
ယႃႈယႃ	ယႃႈယႃတႃးၸႃႈ
တႃးၸႃႈ	ယႃႇပႃးယႃႇလႃႇ
ၽႃႉၺႃး	ၽႃႉၽႃႇ,သႃလႃး
ဢႃၺႃးပႃႈ	ၽႃႇပႃးလႃႇၺႃႉ
ယႃႇမႃးလႃး	ၵႃးၸႃးထႃးၸႃႇ

မႄႈၵပ်းငဝ်း ၵီ၊ ၵေ၊ ၵႄ

ီ = တၢင်ႇၸၢတ်ႈၵၼ်း
ေ– = ၵေႃသႂ်ႇ
ႄ– = ၵႄႃသႂ်ႇ

ၵ + ီ = ၵီ (ၵ တၢင်ႇၸၢတ်ႈၵၼ်း)
ေ– + ၵ = ၵေ (ၵေႃသႂ်ႇ, ၵ)
ႄ– + ၵ = ၵႄ (ၵႄႃသႂ်ႇ, ၵ)

(1)	ၵီ	ၵီႇ	ၵီႈ	ၵီး	ၵီႉ	ၵီႊ
	ပီ	ပီႇ	ပီႈ	ပီး	ပီႉ	ပီႊ
	ၽီ	ၽီႇ	ၼီႈ	မီး	ႁီႉ	ယီႊ
(2)	ၵေ	ၵေႇ	ၵေႈ	ၵေး	ၵေႉ	ၵေႊ
	လေ	လေႇ	လေႈ	လေး	လေႉ	လေႊ
	တေ	သေႇ	ၼေႈ	လေး	ပေႉ	ဝေႊ
(3)	ၵႄ	ၵႄႇ	ၵႄႈ	ၵႄး	ၵႄႉ	ၵႄႊ
	ၸႄ	ၸႄႇ	ၸႄႈ	ၸႄး	ၸႄႉ	ၸႄႊ
	ၼႄ	သႄႇ	ဝႄႈ	ပႄး	ပႄႉ	လႄႊ

(1)	လီမီး	ပီႈၵီႇပီး	ၼူႉႁူတီႉပူၽီး
	လီမီ	မီးပီထီႇ	မူႉပီးလီၽီႇၼူႇ
	မီႇၶီး	ပီႇလီလီ	ၼူႈၶီႊတူလီ
(2)	ပေလေး	လေႈၵေႇၼေႈ	လေႈလီၵေႇၼူႇ
	တေလေး	ပီႈၵီႇႁူလေး	တေမီးမူးဝူႈ
	သေႇသေႇ	လေးသေႇသေႇ	ယူႇပေၽီလူႈ
(3)	ၸႄးၸႄး	ပႄႉမႄႈႁႄ	ပီႊတေမူးၸႄးမီး
	ဝႄႈလႄႈ	ၼႄႈတေႉတေႉ	ဝူႈၼေလီလီလႄႈ
	ႁႄတေႉ	ၽီႇပႄးသေမူး	ယူႇဝႄႈၸူႈၼူႈ

ebook is created by www.Shanyoma.org

ၸမ်းၵပ်းဝၼ်း "ၵူ ၊ ၵူၼ် ၊ ၵေႃ"

(1) ူ = တိုတ်ႉသွင် ၵ + ူ = ၵူ (ၵ တိုတ်ႉသွင်)

(2) ူၼ် = တိုတ်ႉသွင် ဝ ၽိတ်း ၵ + ူၼ် = ၵူၼ် (ၵ တိုတ်ႉသွင် ဝ ၽိတ်း)

(3) ေ–ႃ = ၵေႃသိူဝ်ႉ – ၵႃ ေ + ၵႃ = ၵေႃ (ၵေႃသိူဝ်ႉ, ၵ ၵႃ)

ပူ

ၶူၼ်

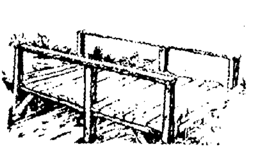

သေႃး

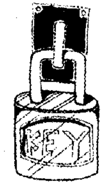

(1)	ၵူ	ၵူႇ	ၵူႈ	ၵူး	ၵူႉ	ၵူႊ
	ပူ	ပူႇ	ပူႈ	ပူး	ပူႉ	ပူႊ
	ၽူ	ၽူႇ	ၽူႈ	ၽူး	ၽူႉ	ၽူႊ
(2)	ၵူၼ်	ၵူၼ်ႇ	ၵူၼ်ႈ	ၵူၼ်း	ၵူၼ်ႉ	ၵူၼ်ႊ
	ၶူၼ်	ၶူၼ်ႇ	ၶူၼ်ႈ	ၶူၼ်း	ၶူၼ်ႉ	ၶူၼ်ႊ
	ႁူၼ်	တူၼ်ႇ	ႁူၼ်ႈ	လူၼ်း	ငူၼ်ႉ	ႁူၼ်ႊ
(3)	ၵေႃ	ၵေႃႇ	ၵေႃႈ	ၵေႃး	ၵေႃႉ	ၵေႃႊ
	တေႃ	တေႃႇ	တေႃႈ	တေႃး	တေႃႉ	တေႃႊ
	မေႃ	သေႃႇ	ၶေႃႈ	သေႃး	လေႃႉ	ပေႃႊ

(1)	ၵူးႁူႉ	ၸူယူႇႁူး	ပူႇၸၢႇဝႃႈမႃး
	ငူးယူႇ	ၽူပူႇသူႉ	ၶူးတေမႃးသူႇ
	ႁူးၸူ	သူႁူႉယူႇ	တႃႇယူႇလီသူ
(2)	ထူၼ်ႇၸၼ်ႈ	လူၼ်းသူၶၼ်	သူယႃႇပေယူႇႁူၼ်ၶူၼ်
	ႁူၼ်ၶူၼ်	ႁူၼ်ၶူၼ်လူႉ	မႃးၶိုၼ်ႁူၼ်သေ
	ၶူၼ်းႁူၼ်ႈ	ႁူႉတူၼ်ယူႇ	လီၸမ်းၶူၼ်လူႉ
(3)	ပေႃးပေႃႉ	မေႃၶေႃႈလေႃႉ	ၵီႇငေႃးလေႃးၸေႃႇ
	ၵေႃႉတေႃႉ	တေႃႉမေႃးမႃး	ယႃႇပေမေႃးၸမ်းတႃႉ
	မေႃးၸေႃႇ	ပေႃးၵေႃးမေႃ	တေတေႃႉၸတ်းပေႃးယူႇ

ebook is created by www.Shanyoma.org

ၸမ်းၵပ်းငဝ်ႈ “ဢိုဝ် ၊ ဢိူဝ်”

(1) ◌ိုဝ် = တိတ်ႉတၢင်ႇ, ဝ ၽၵ်း   ဢ + ◌ိုဝ် = ဢိုဝ် (ဢ တိတ်ႉတၢင်ႇ, ဝ ၽၵ်း)
(2) ◌ိူဝ် = တိတ်ႉသွင်တၢင်ႇ, ဝ ၽၵ်း   ဢ + ◌ိူဝ် = ဢိူဝ် (ဢ တိတ်ႉသွင်တၢင်ႇ, ဝ ၽၵ်း)

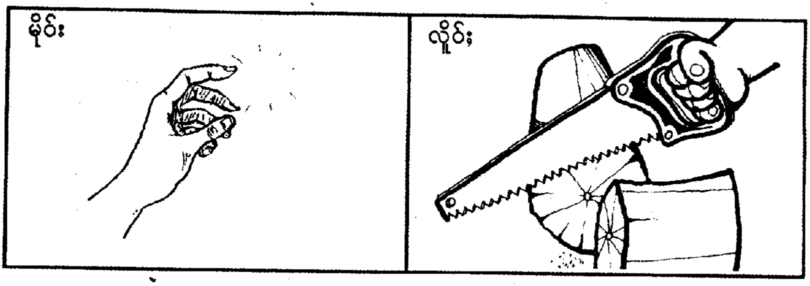

(1)	ဢိုဝ်	ဢိုဝ်ႇ	ဢိုဝ်ႈ	ဢိုဝ်း	ဢိုဝ်ႉ	ဢိုဝ်ႊ
	ယိုဝ်	ယိုဝ်ႇ	ယိုဝ်ႈ	ယိုဝ်း	ယိုဝ်ႉ	ယိုဝ်ႊ
	တိုဝ်	ၼိုဝ်ႇ	လိုဝ်ႈ	မိုဝ်း	သိုဝ်ႉ	လိုဝ်ႊ
(2)	ဢိူဝ်	ဢိူဝ်ႇ	ဢိူဝ်ႈ	ဢိူဝ်း	ဢိူဝ်ႉ	ဢိူဝ်ႊ
	ႁိူဝ်	ႁိူဝ်ႇ	ႁိူဝ်ႈ	ႁိူဝ်း	ႁိူဝ်ႉ	ႁိူဝ်ႊ
	သိူဝ်	မိူဝ်ႇ	ယိူဝ်ႈ	မိူဝ်း	တိူဝ်ႉ	ၵိူဝ်ႊ

(1)	လိုဝ်ႈႁိုဝ်ႉ?	ယႂ်ႈၼိုဝ်ႇလီၸႂ်ႇ	တေသိုဝ်ႉၵႂ်းႁိူဝ်?
	သိုဝ်ႉတိုဝ်း	လိုဝ်ႈလိုဝ်းတေႉ	ပေတိုဝ်ယူႇၸလႈ
	သိုဝ်ႈသိုဝ်ႈ	လိုဝ်ႈသိုဝ်ႉၵိုဝ်	ဝႂ်ႈသိုဝ်ႈသိုဝ်ႈလူး
(2)	တိူဝ်ႉၸိူဝ်ႉ	တႂ်ႇတေလီလိူဝ်	ပေႃးမိူဝ်းၸႂ်းမႂ်း
	လိူဝ်ႉၼိူဝ်း	တီႈၸိူဝ်လိူဝ်ႉၼိူဝ်း	ၼိူဝ်းႁႂ်းတေႁိူဝ်ႈ
	လိူဝ်တိူဝ်း	ယႂ်ႉၵိူဝ်းငိူဝ်ႈၸႂ်ႉ	ယႂ်ႉထႂ်ႈမိူဝ်ႈႁိူဝ်း

ebook is created by www.Shanyoma.org

ၸမ်ႈၵပ်းသွၼ်ႉ

(ၵ) ၵႆ ၵႃႆ ၵုၺ် ၵူၺ် ၵွႆ ၵိုၺ် ၵိူၺ်

(ၶ) ၵၢဝ် ၵႃဝ် ၵိဝ် ၵီဝ် ၵဵဝ် ၵိုဝ်ဝ် ၵိူဝ်ဝ်

(င) ၵဵု

ၸမ်ႈၵပ်းသွၼ်ႉ ၵီ (–ႆ ၊ –ၺ်)

(1) ၵ + ၵီ = ၵႆ (ၵ ၵႆ,ၶိုၼ်း) = ၵၺ် (ၵ ၺ ၽၢတ်း)

(2) ၵႃ + ၵီ = ၵႃႆ (ၵ ၵႃပွတ်းၵႆ,ၶိုၼ်း) = ၵႃၺ် (ၵ ၵႃပွတ်း ၺ ၽၢတ်း)

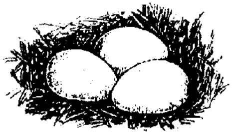

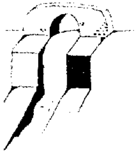

(1)	ၵၺ်	ၵၺ်ႇ	ၵၺ်ႈ	ၵၺ်း	ၵၺ်ႉ	ၵၺ်ႊ
	ၵႆ	ၵႆႇ	ၵႆႈ	ၵႆး	ၵႆႉ	ၵႆႊ
	တႆ	ၵႆႇ	တႆႈ	ၽႆး	ဝႆႉ	ၵႆႊ
(2)	ၵႃၺ်	ၵႃၺ်ႇ	ၵႃၺ်ႈ	ၵႃၺ်း	ၵႃၺ်ႉ	ၵႃၺ်ႊ
	ၵႃႆ	ၵႃႆႇ	ၵႃႆႈ	ၵႃႆး	ၵႃႆႉ	ၵႃႆႊ
	ၽႃႆ	လႃႆႇ	လႃႆႈ	လႃႆး	ၸႃႆႉ	ငႃႆႊ

(1) ၶႆႇၵႆႇ
ဝႆႉၼၼ်ႉ
တႆးၽႆး

မိူဝ်းၵႆႈၼၼ်ႉ
ၵႆႇသီႇတူဝ်
မႃႆးလူႊၶွႆႊ

ၽႆးမႆႈယိူဝ်းယႃး
မႆႈပႃးမွႆႈ
ၸၸဝ်ႈဝႆးၸလႆး

ebook is created by www.Shanyoma.org

(႕)	ၸ်ါဝ်ါ	ၸ်ါသ်ါလ်ါး	ယျႈယျၶ်ါးသျႇ
	လ်ါႇငါး	ပ်ါႉၽ်ါႇသ်ါႉ	ယျႈပီးၵ်ါဝျး
	ၼ်ါလ်ါ	ဝ်ါးၽွ်ႈမ်ႈ	ပ်ႇၸ်ါင်ါးငါး

(႖)	-ုၺ်	= တိုတ်ႉ ယ ၽႅတ်း	ၵူ + ဢီ	= ၵုၺ် (ၵ တိုတ်ႉ ယ ၽႅတ်း)
(႗)	-ူၺ်	= တိုတ်ႉသွင် ယ ၽႅတ်း	ၵူဝ် + ဢီ	= ၵူၺ် (ၵ တိုတ်ႉသွင် ယ ၽႅတ်း)
(႘)	-ွၺ်	= ႁွႆး ယ ၽႅတ်း	ၵေႃ + ဢီ	= ၵွႆ (ၵ ႁွႆးၵႃႇ,မိုၼ်း)
				= ၵွၺ် (ၵ ႁွႆး ယ ၽႅတ်း)

လုၺ်း

ၶူၺ်း

ႁွႆ

(႖)	ၵုၺ်	ၵုၺ်ႇ	ၵုၺ်ႈ	ၵုၺ်း	ၵုၺ်ႉ	ၵုၺ်ႊ
	ၶုၺ်	ၶုၺ်ႇ	ၶုၺ်ႈ	ၶုၺ်း	ၶုၺ်ႉ	ၶုၺ်ႊ
	သုၺ်	တုၺ်ႇ	ၽုၺ်ႈ	လုၺ်း	ၶုၺ်ႉ	ၽုၺ်ႊ
(႗)	ၵူၺ်	ၵူၺ်ႇ	ၵူၺ်ႈ	ၵူၺ်း	ၵူၺ်ႉ	ၵူၺ်ႊ
	ၶူၺ်	ၶူၺ်ႇ	ၶူၺ်ႈ	ၶူၺ်း	ၶူၺ်ႉ	ၶူၺ်ႊ
	တူၺ်	ၼူၺ်ႇ	ၼူၺ်ႈ	တူၺ်း	ၸူၺ်ႉ	လူၺ်ႊ
(႘)	ၵွၺ်	ၵွၺ်ႇ	ၵွၺ်ႈ	ၵွၺ်း	ၵွၺ်ႉ	ၵွၺ်ႊ
	ၵွႆ	ၵွႆႇ	ၵွႆႈ	ၵွႆး	ၵွႆႉ	ၵွႆႊ
	ႁွႆ	တွႆႇ	လွႆႈ	ၷွႆး	ၸွႆႉ	ၷွႆႊ

(႖)	ၶုၺ်	မျယုၺ်း	လ်ါးတုၺ်ႈၶႅ်ႈၵုၺ်ႉၶျ
	ၽုၺ်ႇ	လုၺ်းမျး	ၼျၶုၺ်ႉၽုၺ်ႇသေျးယူႇ
	လုၺ်	တုၺ်ႇၶျႇ	မ်ၶုၺ်ၶႅ်ႈၽုၺ်ႈၽုၺ်ႈဝ့်

ebook is created by www.Shanyoma.org

(႘) ႁူၺ်ႁူၺ်ႈ ပီႈၸူၺ်ပႃးတူၺ် မႃးတူၺ်းတူဝ်းၵူဝ်ႈ
လူၺ်ႉတူၺ်း ၽေထူၺ်ႈၵႃႈ တူၺ်းလူၺ်ႈပီႈၵၼ်ႈ
ထူၺ်ႈမူၺ်ႉ ၼႃးတီႈႁူၺ်း ႁူၺ်းၵေႃႉမႃးလေး

(႙) လွႆႈသွႆႈယွႆႈ ၼေႃးသွႆႈမူဝ်းလွႆ ပႃးငွႆးၽွႆးသေ
တွႆႉလွႆႈလွႆႈ မူဝ်းလွႆႈတေႃႉၵွႆႈ ယႃႉပေၵွႆႉမွႆႈ
ယွႆးႁွႆးသွႆႉ တႃႉၸႂ်တီႈပွႆး လူဝ်ႉႁွႆးလွႆႈဝႆႈ

(ၵ) –ိုၺ် = တိုတ်ႉတႃင်, ယႃ ၽိုတ်
ၵိုဝ် + ဢီ = ၵိုၺ် (ၼႃ တိုတ်ႉတႃင်, ယႃ ၽိုတ်ႈ)

(ၶ) –ိူၺ် = တိုတ်ႉသွင်တႃင်, ယႃ ၽိုတ်
ၵိူဝ် + ဢီ = ၵိူၺ် (ၼႃ တိုတ်ႉသွင်တႃင်, ယႃ ၽိုတ်ႈ)

(ၵ) ၵိုၺ် ၵိုၺ်ႇ ၵိုၺ်ႈ ၵိုၺ်း ၵိုၺ်ႉ ၵိုၺ်ႊ
ၶိုၺ် ၶိုၺ်ႇ ၶိုၺ်ႈ ၶိုၺ်း ၶိုၺ်ႉ ၶိုၺ်ႊ

(ၶ) ၵိူၺ် ၵိူၺ်ႇ ၵိူၺ်ႈ ၵိူၺ်း ၵိူၺ်ႉ ၵိူၺ်ႊ
ၶိူၺ် ၶိူၺ်ႇ ၶိူၺ်ႈ ၶိူၺ်း ၶိူၺ်ႉ ၶိူၺ်ႊ

(ၵ) ၶိုၺ်ႉ၊ ၶိုၺ်ႉ၊ ပူဝ်းတူဝ်ၸႂ်ႉ
ၶိုၺ်ႉ၊ ပီႈၸႂ်ၵေႃႈ
သိုၺ်ႉ၊ ၵႂ်ႉတူဝ်ၸႂ်ႉ
ၶိုၺ်ႉ၊ တူၺ်းၸႂ်လူး

(ၶ) ၼႃလိူၺ်း။ သူၵေႃႈ
ၵိူၺ်းၶိူၺ်း။ တႃႉလီၸူဝ်
ၶိူၺ်း။ သူလိူဝ်းၸႂ်ႉ
မႃးလႃႈၵေႃႉၵိူၺ်း

ၸမ်းဢပ်းသွၼ်ႉ ၵူ (-ဝ်)

ၵ + ၵူ = ၵဝ် (ၵ ဝ ၽိတ်း)
ၵႃ + ၵူ = ၵႃဝ် (ၵ ၵႃပွတ်း ဝ ၽိတ်း)
ၵီ + ၵူ = ၵီဝ် (ၵ တၢင်, ဝ ၽိတ်း)
ၵေ+ ၵူ = ၵေဝ် (ၵ ၵေတၢင်, ဝ ၽိတ်း)
ၵႄ + ၵူ = ၵႄဝ် (ၵ ၵႄတၢင်, ဝ ၽိတ်း)
ၵိုဝ် + ၵူ = ၵိုဝ်ဝ် (ၵိုဝ် ဝ ၽိတ်း)
ၵိူဝ် + ၵူ = ၵိူဝ်ဝ် (ၵိူဝ် ဝ ၽိတ်း)

(1) -ဝ် = ဝ ၽိတ်း — ၵ + ၵူ = ၵဝ် (ၵ ဝ ၽိတ်း)
(2) -ႃဝ် = ၵႃပွတ်း ဝ ၽိတ်း — ၵႃ + ၵူ = ၵႃဝ် (ၵ ၵႃပွတ်း ဝ ၽိတ်း)

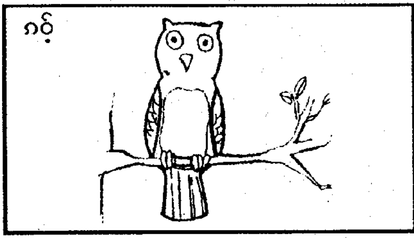

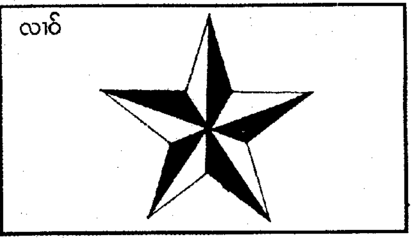

(1)	ၵဝ်	ၵဝ်ႇ	ၵဝ်ႈ	ၵဝ်း	ၵဝ်ႉ	ၵဝ်ႊ
	ဢဝ်	ဢဝ်ႇ	ဢဝ်ႈ	ဢဝ်း	ဢဝ်ႉ	ဢဝ်ႊ
	ၸဝ်	ၸဝ်ႇ	ၸဝ်ႈ	ၸဝ်း	ၸဝ်ႉ	ၸဝ်ႊ
(2)	ၵႃဝ်	ၵႃဝ်ႇ	ၵႃဝ်ႈ	ၵႃဝ်း	ၵႃဝ်ႉ	ၵႃဝ်ႊ
	ဢႃဝ်	ဢႃဝ်ႇ	ဢႃဝ်ႈ	ဢႃဝ်း	ဢႃဝ်ႉ	ဢႃဝ်ႊ
	သႃဝ်	မႃဝ်ႇ	ႁႃဝ်ႈ	ၼႃဝ်း	ၼႃဝ်ႉ	လႃဝ်ႊ

(1)	ငဝ်းသဝ်	ႁဝ်းၸဝ်ႈယဝ်ႉ	မိူဝ်းၸႃႈၶိူဝ်ႉႁဝ်း?
	ၵဝ်ၸဝ်ႈ	ၸဝ်ၽဝ်သဝ်	မိူဝ်ႈလဝ်ႉပႆႇလႃႈ
	လဝ်ႉလဝ်ႉ	ၵဝ်ၽဝ်ႇတဝ်ႊ	မီးတီႈလဝ်ႇၼႆႊ
(2)	ၸႃဝ်ႇငႃဝ်း	ၵႃဝ်ႁဝ်းၸဝ်	ၸမ်းႁႃဝ်းဢၼ်ႇၶူဝ်
	မႃဝ်ႇသႃဝ်	ၵဝ်သဝ်ယႃဝ်း	တႃႇယႃဝ်းၸႃဝ်းဢိ
	ၸႃဝ်းယႃဝ်း	ၸႃဝ်းၸဝ်ႈႁႃဝ်ႉ	မႃဝ်ႇသႃဝ်ၶိူဝ်းတၢင်း

ebook is created by www.Shanyoma.org

(႑) ိဝ် = တၢင်ႇ ဝ ၽိူတ်း
(႒) ဵဝ် = ေတၢင်ႇ ဝ ၽိူတ်း
(႓) ႅဝ် = ႄတၢင်ႇ ဝ ၽိူတ်း

ၵိ + ၵူ = ၵိဝ် (ၵ တၢင်ႇ ဝ ၽိူတ်း)
ၵေ + ၵူ = ၵဵဝ် (ၵ ေတၢင်ႇ ဝ ၽိူတ်း)
ၵႄ + ၵူ = ၵႅဝ် (ၵ ႄတၢင်ႇ ဝ ၽိူတ်း)

သိဝ်ႇ

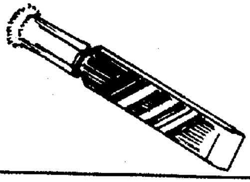

ၶဵဝ်ႈ

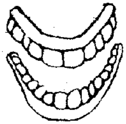

မႅဝ်း

(႑)	ၵိဝ်	ၵိဝ်ႇ	ၵိဝ်ႈ	ၵိဝ်း	ၵိဝ်ႉ	ၵိဝ်ႊ
	သိဝ်	သိဝ်ႇ	သိဝ်ႉ	သိဝ်း	သိဝ်ႉ	သိဝ်ႊ
	ၷိဝ်	ၷိဝ်ႇ	ၷိဝ်ႈ	ၷိဝ်း	ၷိဝ်ႉ	ၷိဝ်ႊ
(႒)	ၵဵဝ်	ၵဵဝ်ႇ	ၵဵဝ်ႈ	ၵဵဝ်း	ၵဵဝ်ႉ	ၵဵဝ်ႊ
	ၶဵဝ်	ၶဵဝ်ႇ	ၶဵဝ်ႈ	ၶဵဝ်း	ၶဵဝ်ႉ	ၶဵဝ်ႊ
	ၸဵဝ်	ၺဵဝ်ႇ	သဵဝ်ႈ	ႁဵဝ်း	ၷဵဝ်ႉ	ပဵဝ်ႊ
(႓)	ၵႅဝ်	ၵႅဝ်ႇ	ၵႅဝ်ႈ	ၵႅဝ်း	ၵႅဝ်ႉ	ၵႅဝ်ႊ
	လႅဝ်	လႅဝ်ႇ	လႅဝ်ႈ	လႅဝ်း	လႅဝ်ႉ	လႅဝ်ႊ
	ၷႅဝ်	တႅဝ်ႇ	သႅဝ်ႈ	မႅဝ်း	ၺႅဝ်ႉ	ႁႅဝ်ႊ

(႑) ၸိဝ်ႉမိုဝ်း
သိဝ်ႇမႂ်ႇ
ၺိဝ်ႈမႃး
(႒) ၼဵဝ်ႈၸဵဝ်
ႁဵဝ်းၺဵဝ်ႇ
ၽဵဝ်ႈယဝ်ႉ
(႓) ႁႅဝ်းလႅဝ်
ၼဵဝ်ႈထႅဝ်
ၽႅဝ်မႃး

သိုဝ်ႈပိဝ်ၵူႇ
ၺိဝ်းသႃႉမႃး
တေလိဝ်ပေႃ
ၶဵဝ်ႁိဝ်းငိဝ်း
ၵဝ်ၶဵဝ်းၷဵဝ်ႇ
ၵေႃႉလဵဝ်ႁၢဝ်း
ၵႃႊပႃၶဵဝ်း
မႅဝ်းပီးပၢႊ
လႅဝ်းပႆႇၺႅဝ်

လၢႆးပီးမီးသိဝ်
ပေႃးပၼ်ႇလၢႆႈၺိဝ်ႈ
တိဝ်ႈတူၺ်းသေလႈ
လဝ်ႉလဝ်ႉႁဵဝ်းႁဵဝ်း
မိူဝ်းၼႂ်းၼဵဝ်ႈၸဵဝ်
ၵႃႊတီႈလွႆယဵဝ်ႈ
ၵၢႊသိဝ်ၶဵဝ်းၸႃႇ
မႅဝ်းၵႅဝ်ႇမႃးႁႃ
မႃသႅဝ်းၵေႃႈပႃး

ebook is created by www.Shanyoma.org

(႑)	ၵိုဝ်ဝ်	ၵိုဝ်ဝ်ႇ	ၵိုဝ်ဝ်ႈ	ၵိုဝ်ဝ်း	ၵိုဝ်ဝ်ႉ	ၵိုဝ်ဝ်ႊ
	လိုဝ်ဝ်	လိုဝ်ဝ်ႇ	လိုဝ်ဝ်ႈ	လိုဝ်ဝ်း	လိုဝ်ဝ်ႉ	လိုဝ်ဝ်ႊ
(႒)	ၵိူဝ်ဝ်	ၵိူဝ်ဝ်ႇ	ၵိူဝ်ဝ်ႈ	ၵိူဝ်ဝ်း	ၵိူဝ်ဝ်ႉ	ၵိူဝ်ဝ်ႊ
	ထိူဝ်ဝ်	ထိူဝ်ဝ်ႇ	ထိူဝ်ဝ်ႈ	ထိူဝ်ဝ်း	ထိူဝ်ဝ်ႉ	ထိူဝ်ဝ်ႊ

ပေႃးလုၵ်ႈၸဝ်ႈ လုၵ်ႈလွႆးလွႆး၊ လုၵ်ႈၼႆႉ ပႆႇထိူဝ်ဝ်ႇ
လၢႆးငူဝ်ႉသိူဝ်ဝ်ႊထူဝ်ႇ၊ သိူဝ်ဝ်ႊငေႃး တီႈမိုႊ
မေးလၢႆးငူဝ်ႉ သိူဝ်ဝ်ႊႁူဝ်လၢဝ်ႇထိူဝ်ဝ်ႉတီႈ ၶေႃး

တီႈပွင်ႇ,

ထိူဝ်ဝ်ႇ	=	မွၼ်ႈ
သိူဝ်ဝ်ႊ	=	ၽိဝ်ႈ၊ သိမ်း၊ ႁူဝ်ႈသိမ်း
ႁူဝ်လၢဝ်ႇထိူဝ်ဝ်ႉ	=	ၽၵ်းမီႇလိူင်ႁူဝ်ၵွၼ်ႇ (မိဝ်းၵၢဝ်မွင်ႊၼိုတ်း ၽၵ်းမီႇသူမ်ႈၵိၼ်)

ၶမ်းၵပ်းသွၼ်ႉ "ၵိူဝ်"

ိူ = ၵၢင်းၵိင်း။ ၵ + ိူ = ၵိူဝ် (ၵ ၵၢင်းၵိင်း)
ၵ + ၵိူဝ် = ၵိူဝ် (လၢႆးၵွၵ်ႇသိူင်)

ၵိူဝ်	ၵိူဝ်ႇ	ၵိူဝ်ႈ	ၵိူဝ်း	ၵိူဝ်ႉ	ၵိူဝ်ႊ
မိူဝ်	မိူဝ်ႇ	မိူဝ်ႈ	မိူဝ်း	မိူဝ်ႉ	မိူဝ်ႊ
ၽိူဝ်	သိူဝ်ႇ	ႁိူဝ်ႈ	ၶိူဝ်း	ပိူဝ်ႉ	လိူဝ်ႊ

ၶိူဝ်းလိူဝ်	တီႈၶိူဝ်းပွႆးၼႆႉ	ဝႆႉၶေႃးသိူဝ်လိူဝ်ၵီႊ
ႁိူဝ်ႈသိူဝ်မိူဝ်ႇ	မိူဝ်းယႃႇယႃႉၽိူဝ်	ၸိူဝ်ႈလႆႈၽိူဝ်းၽိူဝ်း
လိူဝ်ႉယိူဝ်းယိူဝ်း	လီၸႂ်ႈလိူဝ်လွႆးလွႆး	ယႃႇပိူဝ်ႉသေတိူဝ်း

ebook is created by www.Shanyoma.org

ၵၼ်ႁဵၼ်း ႘

ၸမ်းသိင်သွၼ်ႉ

(႑)	(႒)	(႓)
ယ သွၼ်ႉ (ျ) = ႁူပ်ႇ	ရ သွၼ်ႉ (ြ) = လိပ်ႈ	ဝ သွၼ်ႉ (ွ) = ၵွၢႆႉ
ၵ + ယ = ၵျ	သ + ရ = သြ	ၵ + ဝ = ၵွ
ၶ + ယ = ၶျ	တ + ရ = တြ	ၶ + ဝ = ၶွ
ပ + ယ = ပျ	ၽ + ရ = ၽြ	လ + ဝ = လွ
မ + ယ = မျ	ၵ + ရ = ၵြ	တ + ဝ = တွ
		ၵွ + ႆ = ၵွႆ
		ၵွ + ၢ = ၵွၢ
		ၵွၢ + ႆ = ၵွၢႆ
		ၶွ + ႆ = ၶွႆ

(႑) လီၵျႃႉၵျႃႉ၊ လီၸႄႇၸႄႇ

(႒) လီယူႇၸၢၼ်းၽြႃးတြႃး ၸလႆး သြႃႇပေႃးၸမ်း၊ မေႃတြႃး တေၸၢႆႇတြႃး

(႓) ယႃႇပေၵွၢႇ ပႃးၶွၢမေႃတြႃး
ပိုၼ်းၼၼ်ႉၵွႆၵျူႉယူႇ တီႈၼႆႈ
ၵွႆးၶႃၵွၢႆႉ မႃးယႃႉၼႆႈၵွႆး
ၵွႆးပေႃးၶွႆႇၵွၢႇ ၵူၼ်းတီး

ebook is created by www.Shanyoma.org

ၵၢၼ်ၽိုၵ်းလူ 1

လၢႆးသႂ်ႇၵူၼ်းလွင်ႈပီႈၵၢင်, တူင်ႈၼမ်ႉၵွႆး။ ပီႈၵၢင်, ၵူႆႈယူႇ။ ၵူၼ်းၶုၵ်ႈ မႃးယႃႉၼမ်ႉၵွႆး။ ၵွႆးပေႃး ၶုပ်ႇၵူၼ်း, ႁူဝ်ႉတီႈ။ ပီႈၵႂႃႇဝႃႈ "ၵႃႈလိူဝ်း ၵူၺ်းယႃႉၵွႆး" လၢႆးသႂ်ႇၶူးၵူၼ်ႉယႃႉၵွႆး။ လၢႆးသၢင်ႇၶူးၵူၺ်း "ႁႂ်ႈႁဝ်း ၵူၺ်းတူဝ်ၼႆႉ"၊ လၢႆးသၢင်ႇ, ၼႃးၽိူဝ်ၵွႆး ၵွႆႇၵူၺ်း။ ၽိူဝ်ၵွႆးၸၢၼ်ႇၼၼ်ႉ။ ၵူၺ်းပႂ်ႉၵူၼ်ႉလူးလွႆႈ။ ၵူၼ်ႉယႃႉ ၼမ်ႉႁၢင်း လီလွႆးလူ လွႆးတူဝ်း ၼမ်ႉၵွႆး ၼမ်ႉႁၢင်တေႃႇတေႃႇ ၵေႃႉၵူဝ်း။

ၵၢၼ်ၽိုၵ်းလူ 2

ႁူဝ်ၶေႃးပီႈယီႈ မီးမႆႈၼမ်ႉ။ ၼမ်ႉသႂ်ၵေႃးမီး၊ တူဝ်းမႆႈၼမ်ႈ မီးၶႃးသႂ်။ ပီႈယီႈထႂ်ၶေႃးယဝ်ႉ မႃးလိူဝ်းတီႈငဝ်းမႆႈၼမ်ႈ၊ မေႃးပီႈယီႈမႃး။ ပႂ်းသႃႉၶဝ်းၼိူဝ်မႃး။ မႃးလူးပီႈယီႈ။ လိူဝ်းႁိူဝ်ႉသေ မေႃးပီႈယီႈ ၵၢဝ်တူဝ်သိူဝ်ႉ။ ၵၢဝ်ၶဝ်း၊ ထူဝ်ႉၸၢဝ်း၊ ႁိူဝ်၊ ၶေႃႉလေႃး၊ ၸိူဝ်ႉသႂ်း၊ ပၢၵ်ႇၵႂ်း၊ ႁႂ်၊ ၵေႃးမူဝ်၊ ႁူဝ်း၊ ၵွႆး၊ ငွႆးယႃးယိူဝ်ႉမႃးပႆ။ ၸၼ်ႇလႆး တီးငဝ်းမႆႈၼမ်ႈ လီလွႆးသိူဝ်းတေႃႇတေႃႇ။ ပေႃးၽိူဝ်ၶဵဝ်းမႆးမႃး တေလူဝ်းသူမႃးၵိူဝ်, ငဝ်းမႆႈၼမ်ႈႁၢဝ်းယူႇ။ ပိူဝ်ႉထႃးဝႆႉတႃႉ ၵေႃႉၶဝ်ၵူဝ်း။

ebook is created by www.Shanyoma.org

ၶၼ်ႁဵၼ်း ႔

တူဝ်ၸတ်းသဵင်လင် “–မ်၊ –ၼ်၊ –င်”

ၶ။ တူဝ်ၸတ်းသဵင်လင် မ ၸတ်း (–မ်)

(႑) –မ် = မ ၸတ်း　　　ၵ + –မ် = ၵမ် (ၵ မ ၸတ်း)

(႒) –ႃမ် = ၵႃပွတ်း မ ၸတ်း　　　ၵႃ + –မ် = ၵႃမ် (ၵ ၵႃပွတ်း မ ၸတ်း)

ထမ်ႈ

ငႃမ်ႈ

(႑)	ၵမ်	ၵမ်ႇ	ၵမ်ႈ	ၵမ်း	ၵမ်ႉ	ၵမ်ႊ
	တမ်	တမ်ႇ	တမ်ႈ	တမ်း	တမ်ႉ	တမ်ႊ
	ၶမ်	ၶမ်ႇ	လမ်ႈ	ယမ်း	ၼမ်ႉ	လမ်ႊ
(႒)	ၵႃမ်	ၵႃမ်ႇ	ၵႃမ်ႈ	ၵႃမ်း	ၵႃမ်ႉ	ၵႃမ်ႊ
	ႁႃမ်	ႁႃမ်ႇ	ႁႃမ်ႈ	ႁႃမ်း	ႁႃမ်ႉ	ႁႃမ်ႊ
	ထႃမ်	လႃမ်ႇ	ၸႃမ်ႈ	ယႃမ်း	ပႃမ်ႉ	လႃမ်ႊ

(႑) ၼမ်ႉၸမ်း
ၶမ်းၶမ်း
ၼမ်ၼမ်
(႒) ယႃမ်ႈယႃမ်ႈ
လႃမ်းထႃမ်
ႁႃမ်ၸႃမ်ႈ
ၵမ်ႇယႃမ်ႈႁႃမ်း
ငၸၽွႆးလႃမ်း

ပီႈမိူဝ်ႊၸမ်းၼႆႉ
ႁူဝ်ယမ်ၵူႈငေႈ
ယူႇငၢႆးထမ်းလီ
ၵဝ်မႆႈငႃမ်ႈႁႃမ်
မႆႈၸမ်ႉမႆႈၸႃမ်
ၵဝ်တႃမ်ၵမ်ႇလီ
မႆႈလႃမ်လီၵူဝ်ႈ
ဝႆႉတီႈသူၸႃမ်ႈ

တီႈထမ်ႈၽႃႇလဝ်ႈ
ၼမ်ႉယမ်ႈႁမ်းၼမ်ၼႃႇ
ၵဝ်တမ်းဝႆႉလမ်ၽႂ်းငလႈ
ယႃႇၵႃမ်းၼမ်ၵႃမ်းၼိူင်း
လမ်ၽေးယႃႇငဝ်ႈၽေး
ၶႆၽေးႁိူၼ်းငဝ်ႈၽေး
ၼမ်ႉၼမ်ၼမ်ႉပေႃႉၽႂ်း
ၽႂ်းၼမ်ၽႂ်းပေႃႉၼမ်ႉ

ebook is created by www.Shanyoma.org

(႕) –ိမ် = တၢင်ႇ မ ၽဵတ်း — ၵိ + –မ် = ၵိမ် (ၵ တၢင်ႇ မ ၽဵတ်း)

(႖) –ဵမ် = ေတၢင်ႇ မ ၽဵတ်း — ေၵ + –မ် = ၵဵမ် (ၵ ေတၢင်ႇ မ ၽဵတ်း)

(႗) –ႅမ် = ႄတၢင်ႇ မ ၽဵတ်း — ႄၵ + –မ် = ၵႅမ် (ၵ ႄတၢင်ႇ မ ၽဵတ်း)

ၷိမ်း

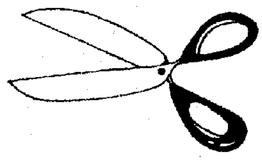

ၶဵမ်

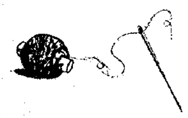

ပႅမ်း

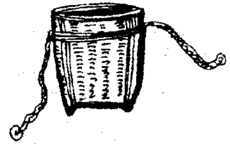

(႕)	ၵိမ်	ၵိမ်ႇ	ၵိမ်ႈ	ၵိမ်း	ၵိမ်ႉ	ၵိမ်ႊ
	ၷိမ်	ၷိမ်ႇ	ၷိမ်ႈ	ၷိမ်း	ၷိမ်ႉ	ၷိမ်ႊ
	ႁိမ်	လိမ်ႇ	လိမ်ႈ	ႁိမ်း	သိမ်ႉ	ၸိမ်ႊ
(႖)	ၵဵမ်	ၵဵမ်ႇ	ၵဵမ်ႈ	ၵဵမ်း	ၵဵမ်ႉ	ၵဵမ်ႊ
	ၶဵမ်	ၶဵမ်ႇ	ၶဵမ်ႈ	ၶဵမ်း	ၶဵမ်ႉ	ၶဵမ်ႊ
	တဵမ်	ပဵမ်ႇ	သဵမ်ႈ	ၸဵမ်း	ပဵမ်ႉ	ႁဵမ်ႊ
(႗)	ၵႅမ်	ၵႅမ်ႇ	ၵႅမ်ႈ	ၵႅမ်း	ၵႅမ်ႉ	ၵႅမ်ႊ
	ပႅမ်	ပႅမ်ႇ	ပႅမ်ႈ	ပႅမ်း	ပႅမ်ႉ	ပႅမ်ႊ
	လႅမ်	တႅမ်ႇ	တႅမ်ႈ	သႅမ်း	ၶႅမ်ႉ	တႅမ်ႊ

(႕)	ၵိမ်ၶိမ်း	ႁၢၷိမ်းမႃး	ယႃႇပေႁိမ်ၵၢဝ်မႃး
	ႁိမ်းသိမ်ႇ	ယူႇၸိမ်ၸိမ်	ၼေႇၵၢဝ်ယိမ်ၵၢဝ်ၸလႈ
	လိမ်းၵိမ်ႇ	ထိမ်းႁိမ်းသိမ်ႇ	ၽိမ်းသိုဝ်ႉၽိမ်းလေႃႇ
(႖)	ၸဵမ်းၸဵမ်း	တိူဝ်ႉတီႈပဵမ်ႉ	ႁႃးတေႁႃႇယဵမ်ႈ
	တဵမ်တဵမ်	ၵၢမ်ႇၵိမ်ႇတဵမ်	ယႃႇသဵမ်းမႂ်ႉႁူဝ်ႉ
	သဵမ်ႈသဵမ်ႈ	ၸဵမ်ပီႊၵႃႈ	ယိမ်သိမ်မႃးတႃႇ
(႗)	ပႅမ်းလႅမ်	မႂ်ႉႁႃႈလႅမ်ႈ	မႃးႁဝ်းလွႆးထႅမ်ၸဝ်
	ထႅမ်တႅမ်ႈ	မီးၼႆႉပႅမ်း	သႅမ်းမႂ်ႉလႅမ်ႁိမ်းႁႂ်ႊ
	ၶႅမ်ႉၶႅမ်ႉ	ပီႈၸၼ်းတႅမ်ႇဝႃႈ	ယႅမ်ႉတူၺ်းလွႆးလွႆး

ebook is created by www.Shanyoma.org

(႑) ုမ် = တိုတ်ႇ မ ၽဵတ်း	ၵု + မ် = ၵုမ် (ၵ တိုတ်ႇ မ ၽဵတ်း)
(႒) ူမ် = တိုတ်ႇသွင် မ ၽဵတ်း	ၵူဝ် + မ် = ၵူမ် (ၵ တိုတ်ႇသွင် မ ၽဵတ်း)
(႓) ွမ် = ၵွႆး မ ၽဵတ်း	ၵေႃ + မ် = ၵွမ် (ၵ ၵွႆး မ ၽဵတ်း)

(႑)	ၵုမ်	ၵုမ်ႇ	ၵုမ်ႈ	ၵုမ်း	ၵုမ်ႉ	ၵုမ်ႊ
	တုမ်	တုမ်ႇ	တုမ်ႈ	တုမ်း	တုမ်ႉ	တုမ်ႊ
	သုမ်	ၸုမ်ႇ	ၸုမ်ႈ	ႁုမ်း	သုမ်ႉ	ႁုမ်ႊ
(႒)	ၵူမ်	ၵူမ်ႇ	ၵူမ်ႈ	ၵူမ်း	ၵူမ်ႉ	ၵူမ်ႊ
	လူမ်	လူမ်ႇ	လူမ်ႈ	လူမ်း	လူမ်ႉ	လူမ်ႊ
	ၸူမ်	ႁူမ်ႇ	ႁူမ်ႈ	ၶူမ်း	ယူမ်ႉ	မူမ်ႊ
(႓)	ၵွမ်	ၵွမ်ႇ	ၵွမ်ႈ	ၵွမ်း	ၵွမ်ႉ	ၵွမ်ႊ
	သွမ်	သွမ်ႇ	သွမ်ႈ	သွမ်း	သွမ်ႉ	သွမ်ႊ
	ငွမ်	ထွမ်ႇ	ႁွမ်ႈ	ၸွမ်း	လွမ်ႉ	ပွမ်ႊ

(႑)	ႁုမ်ႇလုမ်ႈ	ထိမ်ၸမ်းသုမ်ႉ	ယႃႇယုမ်ႇၵူၼ်းၽႂ်
	ၸုမ်ႇၸုမ်ႇ	ပႆႇႁုမ်ႇတိမ်	ၵုမ်ႇမႆႉၽူင်ယုမ်း
	လုမ်းလုမ်း	ႁုမ်ႉထိမ်ထဵင်ႈၸုမ်ႇ	မီးၵေႃႉပုမ်းၵူဝ်ႈ
(႒)	ႁူမ်ႇလူမ်း	ၶမ်ႉလူမ်ႈၶဝ်ႈ	ႁူမ်ႇလူမ်းလူမ်းသေ
	ႁူမ်ႇတူမ်း	ႁူလ်မီးပႃႇသူမ်ႈ	ၸႂ်ႇဝႂ်ႉၸူမ်းႁူမ်ႈ
	တူမ်ႈႁူမ်	ၸူမ်လိူမ်းတူလ်းယဝ်ႉ	ယႃႇၵၢင်ႁူမ်ႇတိူဝ်ႉ
(႓)	ၵွမ်ႇလွမ်ႈ	ယႃႇၸွမ်းၽႂ်	ၵႂ်ႇၸႂ်ႇၸိူမ်းတွမ်ႇ
	လွမ်ထွမ်ႇ	ထိမ်သွမ်ႈၶဝ်ႈ	လွမ်ထွမ်ႇမိူင်းယူႇ
	ၽွမ်ႉလွမ်း	မိူင်းယွမ်လွမ်ၵႂ်ႇ	ငူးလွမ်မႃးၵၢင်

ebook is created by www.Shanyoma.org

(႙) ◌ိုမ် = တိုတ်ႇတၢင်, မ ၽဵတ်ႈ　　ၵိုဝ် + မ် = ၵိုမ် (ၵ တိုတ်ႇတၢင်, မ ၽဵတ်ႈ)

(႑႐) ◌ိူမ် = တိုတ်ႇသွင်တၢင်, မ ၽဵတ်ႈ　　ၵိူဝ် + မ် = ၵိူမ် (ၵ တိုတ်ႇသွင်တၢင်, မ ၽဵတ်ႈ)

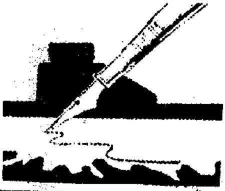
ၵမ်လိုမ်း

လိူမ်

(႙)	ၵိုမ်	ၵိုမ်ႇ	ၵိုမ်ႈ	ၵိုမ်း	ၵိုမ်ႉ	ၵိုမ်ႊ
	လိုမ်	လိုမ်ႇ	လိုမ်ႈ	လိုမ်း	လိုမ်ႉ	လိုမ်ႊ
	တိုမ်	တိုမ်ႇ	ၼိုမ်ႈ	ထိုမ်း	ၼိုမ်ႉ	တိုမ်ႊ
(႑႐)	ၵိူမ်	ၵိူမ်ႇ	ၵိူမ်ႈ	ၵိူမ်း	ၵိူမ်ႉ	ၵိူမ်ႊ
	လိူမ်	လိူမ်ႇ	လိူမ်ႈ	လိူမ်း	လိူမ်ႉ	လိူမ်ႊ
	ၽိူမ်	တိူမ်ႇ	တိူမ်ႈ	ႁိူမ်း	ပိူမ်ႉ	လိူမ်ႊ

(႙)	ၵိုမ်တိုမ်း	တိုဝ်းၵမ်လိုမ်း	ယႃႇယူႇတီႈၵိုမ်တိုမ်း
	လိုမ်းလိုမ်ႉ	ယႃႇၼွႆႈလိုမ်း	ၵႂႆႉယၢမ်ႈလိုမ်းၶႄႇ
	ၵိုမ်းၵိုမ်း	လႆႈလိုမ်းလႆႈၼွၼ်ႈ	မိူဝ်ႈၸွႆႈၵၢမ်ႇၵိုမ်း
(႑႐)	ၵိူမ်ႇ	ယႃႇၶႄႈလိူမ်ႈ	ယႃႇၵိူမ်ႈၼိမ်းသဝ်
	လိူမ်ႈ	ၽိဝ်ၽိူဝ်ႉၸၢဝ်လိူမ်ႈ	ၸႃႉတိူမ်ႈမႂ်ႇၵၵ
	လိူမ်ႈလိူမ်း	ငၢႆးတိူမ်ႈငၢႆးမူဝ်	ယႃႇၵိူမ်ႈတူၺ်းၾဝ်း

ebook is created by www.Shanyoma.org

ၵၢၼ်ၽိုၵ်းလူ ႘

ဝူၼ်ႉလူၺ်ၼမ်ၼမ်၊ ယႃႇဝူၼ်ႉလူၺ်ၽႂ်ႉ၊ ၵႂၢမ်းလီၵႂၢမ်းလႃႈ ၶႆႈလူၺ်လွႆးလွႆး။ ၶႆႈလူၺ်ၵူႈပၢႆးၶႃး၊ ၸဝ်ႈႁူးမေႃးၵၢမ်ႇပေႃး။ မိူဝ်ႈလူၺ်ၵေႃး ဝူၼ်ႉလူၺ်လွႆးထီးမၵၼ်။ ၵၢမ်ႇယူႇလီ၊ ၵူႈလူးမေယႃသမ်းၸိမ်သေ ယူႇလီမႃးယဝ်ႉ။ မိူဝ်ႈလူၺ်ၵေႃး ယႃႇၼွႆးလႆႈလူႉသုမ်း။ ဝူၼ်ႉၶႄးယုမ်ႉယုမ်ႉယႂ်းယႂ်း တႃႇသေႃႇ။ မီးလူၺ်ႁွမ်ႁွမ်လူမ်းလူမ်း ထွမ်ႇၵႃႉဝၢမ်းလီလီ။ လုမ်းလႃး ၽူးထၢင်ႈၽူးၶၵႃႇ။ ၵွမ်ႇလွမ်းၽွမ်ႉႁူမ်းလွႆးထီး။ ၵႆႉထၢမ်လွမ်း ယႃႇလွမ်းလူၺ်ၸၢင်ၽိူင်။

ၵၢၼ်ၽိုၵ်းလူ ႙

ၵႃႉၶႄးႁူဝ်း လီလွမ်ႉဝူၼ်ႉၵိမ်းၵိမ်း။ ယႃႇပေလိမ်းတူဝ်။ ၼွႆးသုမ်ႇတီးၼွႆးႁၢဝ်ၼမ်ႉၼမ်ႉ မီးၼိမ်းၵၢဝ်း။ သိမ်းမႆႉ လိမ်ဝူၼ်ႉၼမ်ၼမ်ငလႃး။ ပေႃးယဝ်ႉသမ်ႉ ထူမ်သုမ်ထူဝ်ႇသေ။

တၢမ်းၸမ်း ၸမ်းဝႃး လူမ်းၶေႃႇ။ မႆႉယူမ်းတီးႁိမ်းသုမ်ႉပေႃးလူမ်ႉ။ မၢဝ်ႇၼုမ်ႇၸဝ် ႁၢမ်တုမ်မႆႉယူမ်းမႃး။ တမ်းတီးႁိမ်းၶႄးထမ်း။ မၢဝ်ႇၼုမ်ႇၵၢမ်ႇမႃးၽွမ်ႉ ယွမ်းဝူၼ်ႉသၢမ်ၵေႃႉ။

ဝၢမ်းလီ ၸဝ်ႈႁူၺ်ၵၢမ်ႇလႃႈ။ ဝၢမ်းလႃႈ ၸဝ်ႈႁူၺ်ၵၢမ်ႇလီ။ လႃႈႁူမ်းၸီ လီႁူမ်းသိူဝ်း။ တူဝ်လူး လိူဝ်း ၵၢမ်ႇႁႃႈ။ တူဝ်တႃႈ လႆႈၵၢမ်ႇၼၢင်း။ ၽိူဝ်ႇသၶေႇလူး တႃႇတႃႈ။ မီးတႃ ၼွႆးမေလူ။ မီးႁူ ၼွႆးမေထွမ်ႇ။ ၵႆႉထၢမ် ၵႆႉလႆႈ။ ၵႆႉၸမ်ႇပၼ် သုမ်းၸူဝ်း။ ပီၼ်ၵူၼ်းမႃးၼိူင်းလႃတၢင်း ၼွႆးမေလႃတၢင်းဝၢမ်းၵူၼ်း။

ebook is created by www.Shanyoma.org

ၶ။ တူဝ်ၽႅတ်ႈသဵင်လင် ၼ ၽႅတ်ႈ (-ၼ်)

(႑) -ၼ် = ၼ ၽႅတ်ႈ   ၵ + ၼ် = ၵၼ် (ၵ ၼ ၽႅတ်ႈ)

(႒) -ၢၼ် = ၵႃပွတ်း ၼ ၽႅတ်ႈ   ၵႃ + ၼ် = ၵၢၼ် (ၵ ၵႃပွတ်း ၼ ၽႅတ်ႈ)

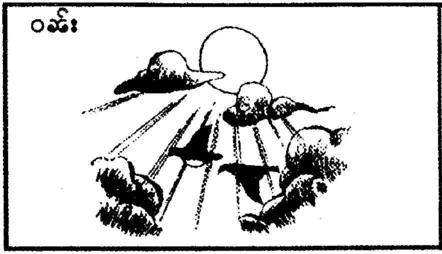

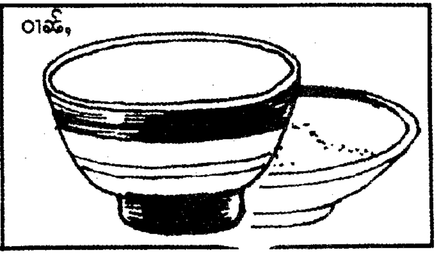

(႑)	ၵၼ်	ၵၼ်ႇ	ၵၼ်ႈ	ၵၼ်း	ၵၼ်ႉ	ၵၼ်ႊ
	ၶၼ်	ၶၼ်ႇ	ၶၼ်ႈ	ၶၼ်း	ၶၼ်ႉ	ၶၼ်ႊ
	လၼ်	သၼ်ႇ	မၼ်ႈ	ဝၼ်း	ၼၼ်ႉ	ပၼ်ႊ
(႒)	ၵၢၼ်	ၵၢၼ်ႇ	ၵၢၼ်ႈ	ၵၢၼ်း	ၵၢၼ်ႉ	ၵၢၼ်ႊ
	ဝၢၼ်	ဝၢၼ်ႇ	ဝၢၼ်ႈ	ဝၢၼ်း	ဝၢၼ်ႉ	ဝၢၼ်ႊ
	ႁၢၼ်	ထၢၼ်ႇ	မၢၼ်ႈ	ႁၢၼ်း	ၶၢၼ်ႉ	မၢၼ်ႊ

(႑)	တၼ်းႁၼ်	ပၼ်ႇႁၼ်လၼ်	ၶၢဝ်းမိူဝ်ႈဝၼ်ႉဝၼ်း
	မၼ်းပၼ်	ပၼ်ႈမၼ်ႈမၼ်ႈ	ၵဝ်ပၼ်ၶမ်းမၼ်ႈ
	ၵၼ်ၼၼ်ႉ	ၽၼ်ႈလၼ်းႁၼ်း	လီလႆႈတၼ်းထႃႈ
(႒)	ႁၢၼ်ဝၢၼ်ႈ	ၵၢၼ်းပေႃးယူႇ	မီးဝႆႉႁူပ်ထၢၼ်ႇ
	ပၢၼ်လၢၼ်	ၶၢၼ်လွၵ်ႇတေႃႉ	ပၢၼ်ႈမွၵ်ႊမႆႉသၢၼ်ႈ
	ၵၢၼ်ႇလၢၼ်ႉ	ႁူႊတီႈၼိူဝ်လၢၼ်း	ႁူႉၵၢၼ်ႇတူၺ်းၸလႈ
	ၶၢၼ်ႊၼမ်ႉ	ႁိူဝ်ဝၢၼ်ၼိုးဝၢၼ်ႇ	သူယႃႇပေၶၢၼ်ႉ
	ၼိူဝ်လၢၼ်း	ပေႃးမီးတၢၼ်ႇႁိူဝ်	ႁၢမ်းၼမ်ၼၼ်ႉႁၢမ်းႁၢၼ်

(ၵ) ိၼ် = တၢင်ႇ, ဢ ၽိုတ်း   ၵိ + ၼ် = ၵိၼ် (ၵ တၢင်ႇ, ဢ ၽိုတ်း)

(ၶ) ဵၼ် = ေတၢင်ႇ, ဢ ၽိုတ်း   ၵေ + ၼ် = ၵဵၼ် (ၵ ေတၢင်ႇ, ဢ ၽိုတ်း)

(ၷ) ႅၼ် = ႄတၢင်ႇ, ဢ ၽိုတ်း   ၵႄ + ၼ် = ၵႅၼ် (ၵ ႄတၢင်ႇ, ဢ ၽိုတ်း)

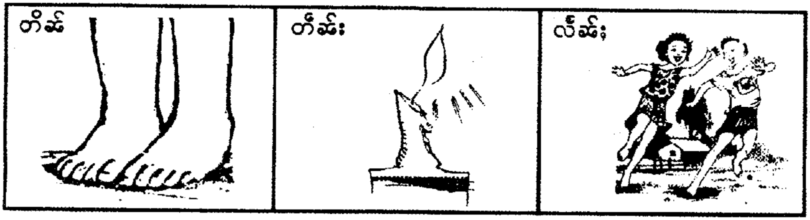

(ၵ)	ၵိၼ်	ၵိၼ်ႇ	ၵိၼ်ႈ	ၵိၼ်း	ၵိၼ်ႉ	ၵိၼ်ႊ
	လိၼ်	လိၼ်ႇ	လိၼ်ႈ	လိၼ်း	လိၼ်ႉ	လိၼ်ႊ
	တိၼ်	ဝိၼ်ႇ	ပိၼ်ႈ	ငိၼ်း	ႁိၼ်ႉ	ၷိၼ်ႊ
(ၶ)	ၵဵၼ်	ၵဵၼ်ႇ	ၵဵၼ်ႈ	ၵဵၼ်း	ၵဵၼ်ႉ	ၵဵၼ်ႊ
	ယဵၼ်	ယဵၼ်ႇ	ယဵၼ်ႈ	ယဵၼ်း	ယဵၼ်ႉ	ယဵၼ်ႊ
	ႁဵၼ်	ၶဵၼ်ႇ	မဵၼ်ႈ	ၸဵၼ်း	ႁဵၼ်ႉ	ဝဵၼ်ႊ
(ၷ)	ၵႅၼ်	ၵႅၼ်ႇ	ၵႅၼ်ႈ	ၵႅၼ်း	ၵႅၼ်ႉ	ၵႅၼ်ႊ
	ၷႅၼ်	ၷႅၼ်ႇ	ၷႅၼ်ႈ	ၷႅၼ်း	ၷႅၼ်ႉ	ၷႅၼ်ႊ
	ၶႅၼ်	ၽႅၼ်ႇ	လႅၼ်ႈ	ၶႅၼ်း	မႅၼ်ႉ	တႅၼ်ႊ

(ၵ)	ႁိၼ်ႉမိၼ်	ပိၼ်ႇတိၼ်သိၼ်ႈ	ၸၢႆးသၢမ်ၷိၼ်ၽိၼ်ႇ
	ၷိၼ်မိၼ်ႉ	ၽေႃႁိၼ်ယႆႇ	တိၼ်သၼ်ႇတိၼ်းတိၼ်း
	လိၼ်ႁိၼ်	ငိၼ်းမၼ်းဝႃႈ	ၸၢႆးမီးယိၼ်ႉၽိၼ်ႇ
(ၶ)	ယဵၼ်ယဵၼ်	ယဵၼ်းပဵၼ်ႁဵၼ်	ယႃႇလဵၼ်ႈၽႂ်းၸလႈၶမ်ႉ
	ယဵၼ်းပဵၼ်	လူမ်းယဵၼ်ပဝ်ႇ	ႁူဝ်ပဵၼ်ၶဵၼ်တီႈႁဝ်း
	ႁဵၼ်လဵၼ်း	ယႃႇလဵၼ်ႈၽႂ်း	ၵဵၼ်းလွမ်းဝႃႇယႂ်ႈ
(ၷ)	ၷႅၼ်ႇၷႅၼ်ႇ	ယိပ်းၷႅၼ်ႇၷႅၼ်ႇ	ဝဵၼ်ပီႈၸမ်းၶိမ်း
	ၷႅၼ်းသႅၼ်ႇ	တႅၼ်းၶႅၼ်ႇၶႅၼ်ႇ	ယူႇဝၢၼ်းႁူဝ်တႅၼ်ႈ
	သႅၼ်ႈသႅၼ်ႈ	တႅၼ်ႇမႅၼ်ႈမႅၼ်ႈ	မႃးသႂ်ႇၸဝ်ႈတႅၼ်

ebook is created by www.Shanyoma.org

(၁) ုၼ် = တိုတ်ႉ ၼ ၽိတ်ႈ။ ဢု + ၼ် = ဢုၼ် (ဢ တိုတ်ႉ ၼ ၽိတ်ႈ)

(၂) ူၼ် = တိုတ်ႉသွင် ၼ ၽိတ်ႈ။ ဢူဝ် + ၼ် = ဢူၼ် (ဢ တိုတ်ႉသွင် ၼ ၽိတ်ႈ)

(၃) ွၼ် = ႁွႆး ၼ ၽိတ်ႈ။ ဢေႃ + ၼ် = ဢွၼ် (ဢ ႁွႆး ၼ ၽိတ်ႈ)

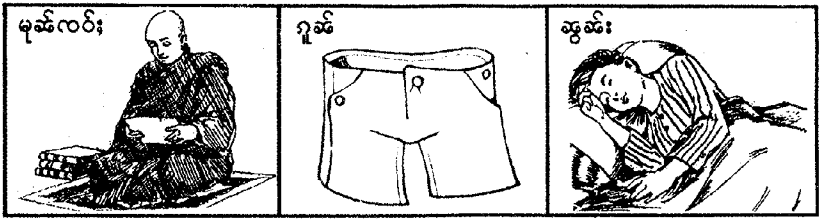

(၁) ဢုၼ် ဢုၼ်ႇ ဢုၼ်ႈ ဢုၼ်း ဢုၼ်ႉ ဢုၼ်ႊ
ၵုၼ် ၵုၼ်ႇ ၵုၼ်ႈ ၵုၼ်း ၵုၼ်ႉ ၵုၼ်ႊ
ထုၼ် ၽုၼ်ႇ ပုၼ်ႈ လုၼ်း ပုၼ်ႉ ၼုၼ်ႊ

(၂) ဢူၼ် ဢူၼ်ႇ ဢူၼ်ႈ ဢူၼ်း ဢူၼ်ႉ ဢူၼ်ႊ
ၵူၼ် ၵူၼ်ႇ ၵူၼ်ႈ ၵူၼ်း ၵူၼ်ႉ ၵူၼ်ႊ
ၸူၼ် မူၼ်ႇ ထူၼ်ႈ ၼူၼ်း ပူၼ်ႉ လူၼ်ႊ

(၃) ဢွၼ် ဢွၼ်ႇ ဢွၼ်ႈ ဢွၼ်း ဢွၼ်ႉ ဢွၼ်ႊ
ၸွၼ် ၸွၼ်ႇ ၸွၼ်ႈ ၸွၼ်း ၸွၼ်ႉ ၸွၼ်ႊ
ႁွၼ် ၵွၼ်ႇ လွၼ်ႈ ၼွၼ်း သွၼ်ႉ လွၼ်ႊ

(၁) မုၼ်ႈထုၼ် — မၼ်းသိုဝ်ႉၵုၼ်ႇ — လဝ်ႈမုၼ်ၸလႈၸုၼ်
ႁုၼ်ႈမုၼ်း — ၽုၼ်ႇမၼ်းလိၼ် — တီႈၵုမ်ႊၼေႃးၸုၼ်ႇ
ဢုၼ်လုၼ် — ပၼ်တီႈလွၵ်ႇဢုၼ်ႇ — ၽွင်ႇယူႇၵေႃႈမီးသုၼ်ႇ

(၂) ၵူၼ်းမူၼ်ႊ — ၵူၼ်ႉထူၼ်ႈထူၼ်ႈ — တူၼ်ႈၼိုဝ်ႉမီးၼွင်ႈသူၼ်
ၵူၼ်ႇသူၼ် — ၵူၼ်းၵူၼ်ႇမႂ်ႇငူၼ်ႉ — မူၼ်ႊမူၼ်ႊသိူဝ်းသိူဝ်း
တူၼ်ႉႁူၼ် — ၵူၼ်းၵူဝ်ႇၵေႃႇဢူၼ်ႈ — ၵမ်ႇႁိုဝ်ႉၵမ်ႇဢူၼ်ႈ

(၃) ၵွၼ်ႇဢွၼ် — ဢွၼ်ၵၼ်သွၼ် — ဢွၼ်ၵၼ်ထွမ်ႇတေႃႇ
ၸွၼ်ႇတွၼ်ႉ — ဢွၼ်ၵၼ်ၵိၼ်း — ယႃႇပေယွၼ်ႇလွင်ႇ
ၼွၼ်းၵွၼ်း — ၼေႃႈဝႃႈၼေႃႈသွၼ် — ၼိူဝ်ႉမွၼ်းလွၼ်ႉလွၼ်ႉ

ebook is created by www.Shanyoma.org

(႙) ိုၼ် = တိုတ်ႉတၢင်ႇ, ၼ ၽႅတ်း   ၵိုဝ် + ၼ် = ၵိုၼ် (ၵ တိုတ်ႉတၢင်ႇ, ၼ ၽႅတ်း)

(႑႐) ိူၼ် = တိုတ်ႉသွင်တၢင်ႇ, ၼ ၽႅတ်း   ၵိူဝ် + ၼ် = ၵိူၼ် (ၵ တိုတ်ႉသွင်တၢင်ႇ, ၼ ၽႅတ်း)

ငိုၼ်း

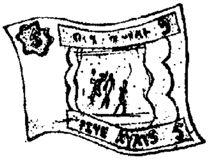

ႁိူၼ်း

(႙)	ၵိုၼ်	ၵိုၼ်ႇ	ၵိုၼ်ႈ	ၵိုၼ်း	ၵိုၼ်ႉ	ၵိုၼ်ႊ
	ၶိုၼ်	ၶိုၼ်ႇ	ၶိုၼ်ႈ	ၶိုၼ်း	ၶိုၼ်ႉ	ၶိုၼ်ႊ
	ပိုၼ်	မိုၼ်ႇ	ၸိုၼ်ႈ	ငိုၼ်း	ပိုၼ်ႉ	လိုၼ်ႊ
(႑႐)	ၵိူၼ်	ၵိူၼ်ႇ	ၵိူၼ်ႈ	ၵိူၼ်း	ၵိူၼ်ႉ	ၵိူၼ်ႊ
	လိူၼ်	လိူၼ်ႇ	လိူၼ်ႈ	လိူၼ်း	လိူၼ်ႉ	လိူၼ်ႊ
	ၽိူၼ်	ၶိူၼ်ႇ	ပိူၼ်ႈ	ႁိူၼ်း	ယိူၼ်ႉ	ငိူၼ်ႊ

(႙)	ငိုၼ်းတိုၼ်း	တိုၼ်ႇလိုၼ်ႈယဝ်ႉ	ယိုၼ်းယၢဝ်းမိူဝ်းၼႆႈ
	ၸိုၼ်းၸိုၼ်	ၸိုၼ်းယိုၼ်ႈၸိုၼ်ႈ	ၽႂ်လႆႈမၼ်းလိုၼ်း
	ၸိုၼ်းၸိုၼ်း	တိုၼ်ႈဝႆႈတိုၼ်ႈ	တူၺ်းလူပိုၼ်းတႃႇ
(႑႐)	ၵိူၼ်လိူၼ်	ၶူၼ်းႁိူၼ်းပိူၼ်ႈ	ၸၢဝ်းၼႆႈလိူၼ်ႉၵႂႃႇ
	မိူၼ်ပိူၼ်ႈ	ငိူၼ်းၸိူဝ်းႁဝ်း	ထိူၼ်ႇၸိူဝ်းၵၢမ်ႇၼႆ
	ႁိမ်းႁိူၼ်း	ယိူၼ်ႉလႆၶလႈ	ပၼ်ႈတႃႇသဝ်ႁိူၼ်း

ebook is created by www.Shanyoma.org

ၵၢၼ်ၽိုၵ်းလူ ၈

လၢႆးသႂ်ႇတေႃႇၵၢပ်ႇၸၢၼ်း ၽၼ်းမႂ်ႇႁွင်း။ ပဝ်ႇၽႂ်ႇၶိူဝ်းမၼ်းဢဝ်ႈငဝ်ႈ။ ႁူပ်ႉႁၢင်းၽၢႆႇၼွၵ်ႈတၢင်းမၼ်း။ လီပိူင်ႈ ၵၢၼ်၊ ဝၢၼ်ႈပိူင်ႈၵိူင်။ ၽၢၼ်ၵၢမ်ႇသီ၊ မီးၵမ်ႉသိူင်။ သိူဝ်ႉငဝ်ႈ ၵၢၼ်ႁဵတ်းယဝ်ႉ၊ ၵမ်ႉလႂ်ၵၢၼ်ၽႂ်။

ၵေႃႉလူၵေႃႉတူဝ်၊ လိၼ်းၶွႆႈလိၼ်းဢေႃး။ တီးၸုမ်ႉဢမ်ႇၶႆႈ ပီၼ်လီၼ်လီမီးငိုၼ်း။ သွမ်းၽဝ်းၵိၼ် တေပီၼ် ၵၢၼ်လီတေႃႇတေႃႇ။ ၵမ်မၼ်းမၼ်း ဝၼ်းၵိၼ်ႉၵိၼ်ႉ။ ယႃႇၶွၼ်ဢေႃး ယႃႇငၼ်းၽိုဝ်း။ ၵူမ်းလီ ဝႆႉၸႂ်းၵႂ်ၸၼ်းၸၼ်း၊ ၵူမ်းမိၼ်း ယႃႇပၼ်လိုမ်း။

ၵၢၼ်ၽိုၵ်းလူ ၉

ယႃႇပေယူႇပဝ်ႇသွၼ်းလႂ်။ ၽွၼ်ႉၵူမ်းၶေႃးၼႆႉ ၶိူဝ်းမွၼ်းမွၼ်းငဝ်ႈ။ ၵူမ်းမိူဝ်းႁွၼ်ႉဝႃႈ "ၵေႃႉသွၼ်းဝၼ်း ႁဵတ်းၵိၼ်၊ ၵေႃႉၵဵဝ်ႇ လႆႈငိုၼ်းလေႃး။ ၶိူဝ်းႁၼ်ယႃႇယူႇ၊ ၶိူဝ်းႁူႉယႃႇသွၼ်း။ မူၼ်ႉၵေႃႈယႃႇၶိူဝ်းလမ်၊ ဢမ်ႇၵေႃႈယႃႇၶိူဝ်းၸုၼ်ႉ။ ၶိူဝ်းၵိၼ်ဢမ်ႇ ႁွၼ်ႉၶေႃႈ၊ ၶိူဝ်းၵိၼ်ၶေႃႈ ႁွၼ်ႉဢမ်။"

ၽွၼ်ႉၽွၼ်ႉမၼ်းမၼ်း၊ ၶိုၼ်းတူဝ်းတူဝ်ၵဝ်ႇလူး ပီၼ်ႁိူဝ်?။ ၶိုၼ်းတူဝ်းၵၢၼ်ႁဵတ်းလူး ပီၼ်ႁိူဝ်?။ ၶိုၼ်းယွႆႉ မႃး တၢၼ်ႇႁိူဝ်ယဝ်ႉ?။ ၵူမ်းႁူၼ်းထဝ်းဝႃႈ "ၶိူဝ်းႁူႉလွႆပိူၼ်း ထၢမ်လွႆႁဵတ်း၊ ပိူၼ်းဢမ်ႇပိူၼ်းလီ၊ ႁဵတ်းဢမ်ႇႁဵတ်းလီ။ လီပိူၼ်း ပႆႇတၢၼ်ႇလႃႈႁဵတ်း" ဢၼ်ၵိူဝ်း။ ယႃႇပေငိူဝ်း၊ ယႃႇပေ ယူႇလလိူဝ်းလလႃးယူႇငဝ်ႈ။ လီႁၼ်းသၢင်လွမ်း ၵၢၼ်တူဝ်လဝ်းၵဝ်ႇတေႃႇတေႃႇ။

ebook is created by www.Shanyoma.org

င။ တူဝ်ၽိုတ်းသဵင်လင် င ၽိုတ်း(-င်)

(႑) -င် = င ၽိုတ်း။ ဢ + င် = ဢင် (ဢ င ၽိုတ်း)

(႒) -ႃင် = ဢႃပွတ်း င ၽိုတ်း။ ဢႃ + င် = ဢႃင် (ဢ ဢႃပွတ်း င ၽိုတ်း)

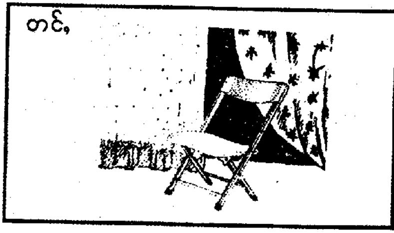

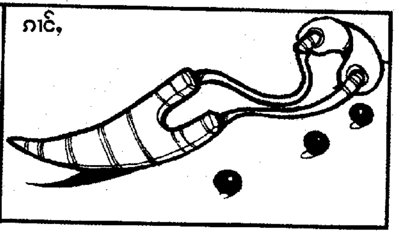

(႑)	ဢင်	ဢင်ႇ	ဢင်ႈ	ဢင်း	ဢင်ႉ	ဢင်ႊ
	တင်	တင်ႇ	တင်ႈ	တင်း	တင်ႉ	တင်ႊ
	ၸင်	သင်ႇ	ၸင်ႈ	ပင်း	ၼင်ႉ	လင်ႊ
(႒)	ဢႃင်	ဢႃင်ႇ	ဢႃင်ႈ	ဢႃင်း	ဢႃင်ႉ	ဢႃင်ႊ
	ႁႃင်	ႁႃင်ႇ	ႁႃင်ႈ	ႁႃင်း	ႁႃင်ႉ	ႁႃင်ႊ
	မႃင်	ၼႃင်ႇ	လႃင်ႈ	ၸႃင်း	လႃင်ႉ	ၸႃင်ႊ

(႑) သင်ၼင်ႉၵ
တင်ႇၸင်ႈ
ၸင်ၽင်ႉ
(႒) လႃင်ႉၵႃင်ႉ
သႃင်ႇႁႃင်ႊ
ၵႃင်တႃင်း

သင်ၸင်ႈတင်ႇ
ႁဝ်းၼွႆႈသင်ႇ
ၼင်ဝုံႉလေႈၸင်
ယႃင်ႈႁႃင်ႇႁႃင်ႇ
ႁူမ်ႊယႃင်းၵႃင်ပႃင်ႇ
ႁႃင်ႊဢမ်ႇမဝ်မႃင်ႊ

ဢဝ်ယင်ၽွမ်ႈၼလႈ
ဝေယမ်းတီႈၸင်ႈ
လီႁင်ႈတေႉၸေႃ
မီးဝုံႉၼူလႃင်း
တႃင်းငဝ်ႈၽေႃႇၼႃင်ႈ
လႃင်ႊၼဝ်ႈႁူမ်ႊယႃင်း

ebook is created by www.Shanyoma.org

(႑) ◌ိင် = တၢင်ႇ, င ၽဵတ်း   ၵိ + င် = ၵိင် (ၵ တၢင်ႇ, င ၽဵတ်း)

(႒) ◌ဵင် = ၵေတၢင်ႇ, င ၽဵတ်း   ၵေ + င် = ၵဵင် (ၵ ၵေတၢင်ႇ, င ၽဵတ်း)

(႓) ◌ႅင် = ၵႄတၢင်ႇ, င ၽဵတ်း   ၵႄ + င် = ၵႅင် (ၵ ၵႄတၢင်ႇ, င ၽဵတ်း)

လိင်း	ၶဵင်း	သႅင်

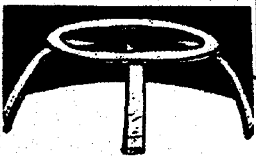
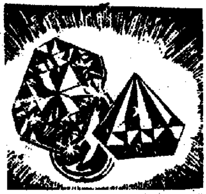

(႑)	ၵိင်	ၵိင်ႇ	ၵိင်ႈ	ၵိင်း	ၵိင်ႉ	ၵိင်ႊ
	ၸိင်	ၸိင်ႇ	ၸိင်ႈ	ၸိင်း	ၸိင်ႉ	ၸိင်ႊ
	တိင်	တိင်ႇ	ပိင်ႈ	လိင်း	လိင်ႉ	ပိင်း
(႒)	ၵဵင်	ၵဵင်ႇ	ၵဵင်ႈ	ၵဵင်း	ၵဵင်ႉ	ၵဵင်ႊ
	ၶဵင်	ၶဵင်ႇ	ၶဵင်ႈ	ၶဵင်း	ၶဵင်ႉ	ၶဵင်ႊ
	တဵင်	ၸဵင်ႇ	ၽဵင်ႈ	ပဵင်း	တဵင်ႉ	ၸဵင်ႊ
(႓)	ၵႅင်	ၵႅင်ႇ	ၵႅင်ႈ	ၵႅင်း	ၵႅင်ႉ	ၵႅင်ႊ
	တႅင်	တႅင်ႇ	တႅင်ႈ	တႅင်း	တႅင်ႉ	တႅင်ႊ
	ၶႅင်	သႅင်ႇ	ထႅင်ႈ	ၼႅင်း	ၶႅင်ႉ	လႅင်ႊ

(႑)	ၸိင်းၵၢင်ႉ	ၽိင်ႈငေႈမွၼ်း	တီႈၼိမ်းလွႆလိင်ႇ
	တမ်ၸိင်	ၼူႈပိုၼ်ႈၵိင်	လိင်းယူႇၸိုဝ်ႈၵိင်ႇမႆႈ
	ပိင်ႈၸိုဝ်ႉ	ဝူးတိင်ႇၼူၼ်း	ပၼ်ၵိင်ႇမႆႈလိင်
(႒)	ထိင်ၽဵင်ႈ	လၢၼ်ၸဵင်ႈၸဵင်ႈ	ပၼ်းသဵင်ၼႆႇတိင်ႇ
	ၽဵင်ႇပဵင်း	တူၺ်းၽဵင်ႇၽဵင်ႇ	ၼႆႇပဵင်းမႃးသၢၼ်
	ၶဵင်ႈၶဵင်ႈ	ပေႃးသုၺ်သဵင်ၼဵင်	ၵႅဝ်ႇလွမ်းၵိဝ်ႇပဵင်း
(႓)	ၼႅင်းၸႅင်	ထၢမ်လႅင်ႈလႅင်ႈ	ႁႃမႃးထႅင်ႈလႄႈ
	ထႅင်ႈၼႅင်း	လႄႈၸမ်းလႅင်ဝူး	တႃႇမေႃးၵႃးလႅင်
	သႅင်လႅင်	တႅင်လိင်ၸၢဝ်းၼႅင်ႈ	ယႃႇပေႃႉၼႅင်ႉၸၢၼ်ႉ

ebook is created by www.Shanyoma.org

(႑) ုင် = တိုတ်ႉ င ၽဵတ်း ဢု + င = ဢုင် (ဢ တိုတ်ႉ င ၽဵတ်း)
(႒) ူင် = တိုတ်ႉသွင် င ၽဵတ်း ဢူဝ် + င = ဢူင် (ဢ တိုတ်ႉသွင် င ၽဵတ်း)
(႓) ွင် = ႁွႆး င ၽဵတ်း ဢေႃ + င = ဢွင် (ဢ ႁွႆး င ၽဵတ်း)

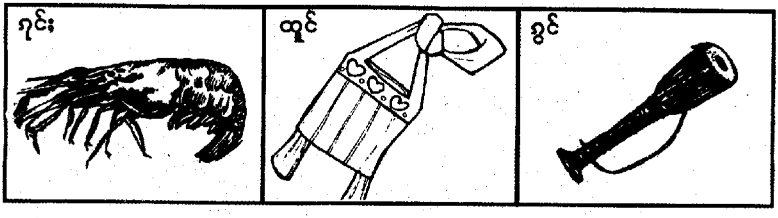

(႑)	ဢုင်	ဢုင်ႇ	ဢုင်ႈ	ဢုင်း	ဢုင်ႉ	ဢုင်ႊ
	ႁုင်	ႁုင်ႇ	ႁုင်ႈ	ႁုင်း	ႁုင်ႉ	ႁုင်ႊ
	သုင်	သုင်ႇ	ၵုင်ႈ	တုင်း	မုင်ႉ	ၼုင်ႊ
(႒)	ဢူင်	ဢူင်ႇ	ဢူင်ႈ	ဢူင်း	ဢူင်ႉ	ဢူင်ႊ
	တူင်	တူင်ႇ	တူင်ႈ	တူင်း	တူင်ႉ	တူင်ႊ
	ထူင်	သူင်ႇ	မူင်ႈ	လူင်း	ၽူင်ႉ	မူင်ႊ
(႓)	ဢွင်	ဢွင်ႇ	ဢွင်ႈ	ဢွင်း	ဢွင်ႉ	ဢွင်ႊ
	ၵွင်	ၵွင်ႇ	ၵွင်ႈ	ၵွင်း	ၵွင်ႉ	ၵွင်ႊ
	သွင်	ပွင်ႇ	ယွင်ႈ	မွင်း	ၼွင်ႉ	ၵွင်ႊ

(႑)	လုင်းလုင်း	တုင်းလီလီ	မႂ်ႇႁုင်းၸိုဝ်ၵုင်း
	သုင်သုင်	လုင်မိုဝ်းၵၼ်	ၽူၺ်းမုင်းသုမ်ႇဝႆႉ
	ႁုင်ၵုင်ႈ	ၸိုၼ်ႈလွႆႈသုင်	လူမ်းၽီႁုင်ပဝ်ႇ
(႒)	ၵူင်းလူင်	တူၺ်းႁူင်းမူင်ႈ	ဝူးလူင်ႈမႃးၸႃႈ
	မူင်ႈလူင်	ၵူၼ်းလူင်းတူင်ႈ	မူၼ်ႊလူင်ႈပီၼ်တူင်ႇ
	လူင်းတူင်ႈ	မႃးၵူႊဝူင်ႈ	ဢေႃးယူင်ႇသိုဝ်ႉၵၢဝ်
(႓)	လွင်တွင်	မွင်းတွင်းပွင်ႇ	ၽွင်းမိူဝ်ႈၼမ်ႉၼွင်း
	ပွင်ႇလူင်ႉ	ၼွင်ႇသွင်ႁွင်	ၵူဝ်ႁွင်းႁိုဝ်းပွင်ႇ
	ၵွင်ႊမွင်း	ႁွင်ႈၵွင်ႉလွင်ႈ	လီလွင်သေၵိူဝ်ႈ

ebook is created by www.Shanyoma.org

(႙) ိုင် = တိုတ်ႉတၢင်ႇ c ၽဵတ်း။ ၵိုဝ် + င် = ၵိုင် (ၵ တိုတ်ႉတၢင်ႇ c ၽဵတ်း)

(႑႐) ိူင် = တိုတ်ႉသွင်တၢင်ႇ c ၽဵတ်း။ ၵိူဝ် + င် = ၵိူင် (ၵ တိုတ်ႉသွင်တၢင်ႇ c ၽဵတ်း)

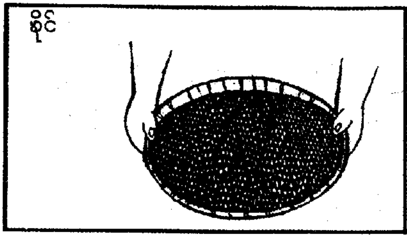

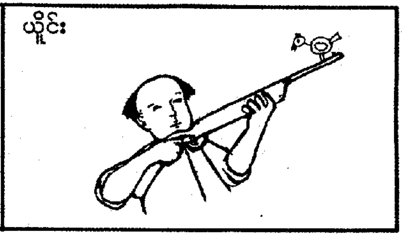

(႙)	ၵိုင်	ၵိုင်ႇ	ၵိုင်ႈ	ၵိုင်း	ၵိုင်ႉ	ၵိုင်ႊ
	ထိုင်	ထိုင်ႇ	ထိုင်ႈ	ထိုင်း	ထိုင်ႉ	ထိုင်ႊ
	ၼိုင်	ၷိုင်ႇ	ၽိုင်ႈ	သိုင်း	ၷိုင်ႉ	ပိုင်ႊ
(႑႐)	ၵိူင်	ၵိူင်ႇ	ၵိူင်ႈ	ၵိူင်း	ၵိူင်ႉ	ၵိူင်ႊ
	လိူင်	လိူင်ႇ	လိူင်ႈ	လိူင်း	လိူင်ႉ	လိူင်ႊ
	ပိူင်	သိူင်ႇ	ႁိူင်ႈ	ၽိူင်း	လိူင်ႉ	ၼိူင်ႊ

(႙)	သိုင်ႇၽၢၼ်း	ၼိုင်ပွင်ၵၢၼ်	ႁိူင်းၽိုင်ႈၶႆႉႁိူင်
	ႁိူင်းၽိုင်ႈ	ၶိုင်ႈႁိူင်ႁိူင်	ႁိူပ်ၶမ်ႉမၢၼ်းတိုင်ႇ
	ႁိူင်တေႃႉ	မိင်ႇၼိုင်ႈၼိုင်ႈ	ၶမ်ႉၽိုင်ႈယိုင်ႈဝႆႉ
(႑႐)	မိူင်ႈႁွပ်း	ႁိူပ်မိူင်းသေႃႇ	ၽိူင်ႈမိူင်းပိူင်ၵပ်ႇ
	ႁိူပ်ႈႁိူင်း	တူင်ႈၶူးၽိူင်း	ၵမ်ႇလိူင်းသေၽဝ်ႇ
	ပိူင်းသေႃႇ	ႁူႊလိူဝ်ႉႁူႊပိူင်	ႁႃႈယိူင်ႈႁႃႈလွမ်း

ebook is created by www.Shanyoma.org

ၵၼ်ၽိုၵ်းလူ ႗

ၽႆႇမႆးထိုၼ်ႉ၊ တူဝ်တိုၼ်ႉတိုၼ်ႉပႆး။ ႁၢင်သီႉတူဝ်ႁူင်တၢင်။ တူၼ်းမႂ်ႇပေႃးၶူဝ်ႈပေႃးၸၢင်း မႂ်ႇၼႆႉ ၸဝ်ႈတၢင်း တိုဝ်းၼမ်ၼေႃႈ။ လီလူမ်းလႄႈသိုၼ်ႉမုၼ်း ၶွႆးပေႃးဝၼ်ထိုၼ်ႉမႂ်ႇ ယွႆႉယွႆႉႁၢင်းႁၢင်းတေႃႇတေႃႇ။ လင်းၵၼ်ၵၢမ်ႉလႆႈမေႃး ၽေႃးၸိုၼ်လေႃးမႃးလၢမ်း။

လႆႈၼေႃးယိင်းတၢင်းလႆႈ ဝၼ်ႁူၼ်းယၢႇလိူမ်းၽိူင်း။ ယၢႇၶွႆးပိုၼ်းၵိင်းၸိုဝ်ႈမွၵ်းလႆႈ။ တၢင်းၵၢင်းၵၢၼ်း ပႆႉဝီင်းလွႆ၊ ၼႂ်းလွႆၵၢဝ်တေႃႇတိင်းၶိုၼ်း။ ပႆႉပႃးၽိင်ႉဝီင်းလွႆလူးႁွၼ်း၊ ဝႆႉလွႆမိင်မိင်၊ ပၼ်ၵီၼ်ဝၼ်ၼိင်း လိင်းလိင်း လိင်းလိင်း။

ၵၼ်ၽိုၵ်းလူ ႘

ၸိင်းၼိင်ၼေႃႈလိင်ႉ မီးၸိင်ၼိင်းၸိင်ၸိင်၊ ဝၼ်ၸိင်ၸိင်ႉၼိင်း။ ၸိင်ႉၸိင်ၸိင်းၼိင် ဝိင်းၼေႃးၸိင်း။ ၸိင်မီးၸိုဝ်ၸိင်၊ ၸိင်မီးၸိုဝ်ၸိင်ႉ၊ ၸိင်ၼိင်းၸိင်းၼိင် ၼိင်းၼေႃႉၸိင်ၼေႃႉလၢင်ဝႃးလၢင်၊ လင်ႉဝႃး ၸိင်ၸိင် ၸိင်ၸိင်ႉၼိင်း။ ၸိင်ႉၼိင်းၸိင်ႉၸိင်ၸိင်၊ ၸိင်ၸိင်ႉၼိင်းၼႆႈ ၼိင်းၼိင်းၸိင်ၸိင်ၼႆႈယၵ်ႉ။

ၵၼ်ၽိုၵ်းလူ ႙

လိူဝ်လူးပိုၼ်းသွင်ၵၼ်၊ လၼ်လူးမွၵ်းသၢမ်ၸိုဝ်ႉ။ လွႆးၵၼ်ၵိၼ်လၢင်ႉဝၼ်း၊ လွႆးၵၼ်မၢမ်လၢင်ႉမဝ်၊ လွႆး ၵၼ်ၵၢဝ်လၢင်ႉလႆး။ ယိင်းၼၢင်ႉၽႆ၊ လႆႈၼၢင်ႉၼမ်ႉ။ ယေႃးၵေႃႉၶူဝ်ႉယေႃးၵၼ်၊ ယေႃးၵေႃႉမၼ်ယေႃးလွင်း။ ယိူၼ်ႉလႆး ဝၼ်တိင်းၸမ်း။ ၵၢမ်ႉယိူၼ်ႉလႆးဝၼ်လမ်းမႂ်ႇ။

ၵၼ်ၽိုၵ်းလူ 10

လိင်းဝၼ်းပိုင်းထွင်ႉ၊ ၵၢင်တူင်းၵၢင်ၼေႃး ၸဝ်းလိုင်မိူင်း။ တူၺ်းတၢင်းလွႆၵေႃး ပေႃးၽွမ်တႃ။ တၢင်းၵၵ် ၼၼ်ႉ မီးတူၼ်းလွႆသွမ်ႉသွမ်ႉ၊ တီးၼၼ်ႉဝၼ် လူင်းမႂ်ႇမိူင်းမွၵ်း။ တီးၵၢမ်ႉပေႃးၵၼ်ႉ လႆးမၼ်ႁူၼ်းၽႆးၵွၵ်ႉ၊ တီးဝိဝ်ၽႆးသုင်သုင်ၼၼ်ႉဝၼ်သင်၇။ ဝၼ်တီးလိူဝ်းမႂ်ႇ၊ ဝၼ်တီးတမ်ၸဝ်း။ သိၼ်းတၢင်းလူင် ၵၼ်ႁူႉလူးတီးၼၼ်ႉ ပၼ်ႉလွမ်းတိၼ်လွႆမႃး။ ၼိမ်းတၢင်းမီး ၵေႃႉမႂ်ႇသၢင်း။ မီးတူၼ်းႁိူင်းၽိူဝ်ၸိဝ်ၸိဝ်။ တီးငဝ်းႁိူင်း မီးၽိူဝ်ထိုၼ်ႉၵိင်ဝႆႉ၊ လူင်းမႂ်ႇ၊ မႆး၊ ၼေႃး၊ သူၼ်၊ ၽိူဝ်ထိုၼ်ႉ၊ ထႆ၊ လေႃႉ၊ ႁူႆ။ ႁူဝ်း ဝၼ်ၸွင်လီလူင်မွၵ်းတၢင်းလႆႈ။

မႂ်ႇတူၼ်းၸိူင်း ၵၢမ်ႉဝၼ်လူင်း၊ ႁူၼ်းၵေႃႉၸိူင်း ၵၢမ်ႉဝၼ်ဝၢၼ်း။ ႁူၺ်းပိုင်းငမ်း၊ ငမ်းပိုင်းႁူၺ်း။ ယူႉဝၢၼ်းၶွႆးၵမ်ႉဝၢၼ်း၊ ယူႉမိူင်းၶွႆးၵမ်းမိူင်း။ ၽူးယိင်းမေႃပွင်မိူင်း ၵူမၼ်ၶိူင်းတီမ်ၽႃႉ။

ebook is created by www.Shanyoma.org

ၵၼ်ႁဵၼ်း ႗

တူဝ်ၽဵတ်းသဵင်ၸၢတ်ႇ "-ပ်၊ -တ်၊ -ၵ်"

ၵ။ တူဝ်ၽဵတ်းသဵင်ၸၢတ်ႇ ပ ၽဵတ်း (-ပ်)

(႑) -ပ် = ပ ၽဵတ်း　　　　ၶ + ပ် = ၶပ် (ၶ ပ ၽဵတ်း)

(႒) -ၢပ် = ၶႃပွတ်း ပ ၽဵတ်း　　　　ၶၢ + ပ် = ၶၢပ် (ၶ ၶႃပွတ်း ပ ၽဵတ်း)

ပပ်ႉ

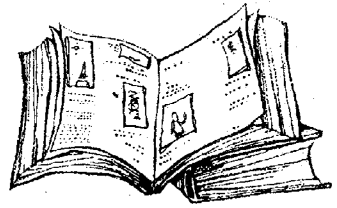

ၵၢပ်ႇမိူင်း

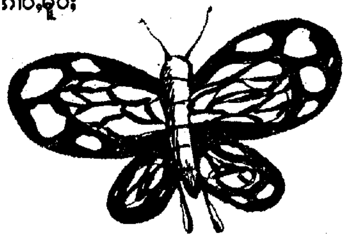

(႑)	ၶပ်	ၶပ်ႇ	ၶပ်ႈ	ၶပ်း	ၶပ်ႉ	ၶပ်ႊ
	ၵပ်	ၵပ်ႇ	ၵပ်ႈ	ၵပ်း	ၵပ်ႉ	ၵပ်ႊ
	သပ်	ၸပ်ႇ	ထပ်ႈ	ထပ်း	ဝပ်ႉ	ႁပ်ႊ
(႒)	ၶၢပ်	ၶၢပ်ႇ	ၶၢပ်ႈ	ၶၢပ်း	ၶၢပ်ႉ	ၶၢပ်ႊ
	ၸၢပ်	ၸၢပ်ႇ	ၸၢပ်ႈ	ၸၢပ်း	ၸၢပ်ႉ	ၸၢပ်ႊ
	တၢပ်	ႁၢပ်ႇ	မၢပ်ႈ	တၢပ်း	ၽၢပ်ႉ	မၢပ်ႊ

(႑)	ၼပ်ႉပပ်ႉ	လပ်ႉၽႄႉသပ်း	လိုၼ်မူၼ်းလိုၼ်လပ်း
	ၸပ်ႉလပ်း	လပ်းမႂ်ႈယဝ်ႉ	ၸပ်ႉဝႆႉၼိုင်းၵၼ်
	ၵပ်ႉၵပ်ႉ	တေႁၼ်ၼိူင်းတပ်ႉ	ၽူႈလိုၵ်ႈၵေႃႈၼပ်ႉ
(႒)	ထၢပ်ႈယၢပ်ႈ	ၵၢၼ်ႇၼပ်ႉသေ	တီႈႁိမ်းပၢၼ်းတၢပ်ႈ
	လၢပ်ႇၸၢပ်ႇ	လပ်ႉလၢပ်ႇတၢပ်ႇ	မီးသူၼ်ၸပ်ႈၵၢပ်ႇ
	ၶၢပ်ႈယၢပ်ႇ	ၵူဝ်ယၢပ်ႇမိူဝ်းၼႆႈ	ၸွႆႈၵၼ်ႁၢပ်ႇလင်ႇမပ်

(႑) ိပ် = တၢင်, ပ ၽဵတ်း — ၵိ + ပ် = ၵိပ် (ၵ တၢင်, ပ ၽဵတ်း)
(႒) ဵပ် = ေတၢင်, ပ ၽဵတ်း — ၵေ + ပ် = ၵဵပ် (ၵ ေတၢင်, ပ ၽဵတ်း)
(႓) ႅပ် = ႄတၢင်, ပ ၽဵတ်း — ၵႄ + ပ် = ၵႅပ် (ၵ ႄတၢင်, ပ ၽဵတ်း)

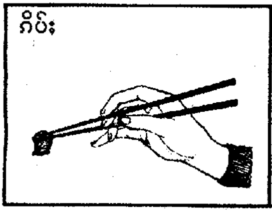

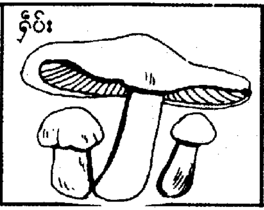

(႑)	ၵိပ်	ၵိပ်ႇ	ၵိပ်ႈ	ၵိပ်း	ၵိပ်ႉ	ၵိပ်ႊ
	ၼိပ်	ၼိပ်ႇ	ၼိပ်ႈ	ၼိပ်း	ၼိပ်ႉ	ၼိပ်ႊ
	သိပ်	ထိပ်ႇ	ႁိပ်ႈ	ယိပ်း	ႁိပ်ႉ	လိပ်ႊ
(႒)	ၵဵပ်	ၵဵပ်ႇ	ၵဵပ်ႈ	ၵဵပ်း	ၵဵပ်ႉ	ၵဵပ်ႊ
	ယဵပ်	ယဵပ်ႇ	ယဵပ်ႈ	ယဵပ်း	ယဵပ်ႉ	ယဵပ်ႊ
	ၶဵပ်	သဵပ်ႇ	လဵပ်ႈ	ၼဵပ်း	ၸဵပ်ႉ	လဵပ်ႊ
(႓)	ၵႅပ်	ၵႅပ်ႇ	ၵႅပ်ႈ	ၵႅပ်း	ၵႅပ်ႉ	ၵႅပ်ႊ
	ႁႅပ်	ႁႅပ်ႇ	ႁႅပ်ႈ	ႁႅပ်း	ႁႅပ်ႉ	ႁႅပ်ႊ
	တႅပ်	ၸႅပ်ႇ	ပႅပ်ႈ	ၸႅပ်း	ပႅပ်ႉ	လႅပ်ႊ

(႑)	ယိပ်း	ၵၢပ်ထူႇႁိပ်ႈ	ယႃႇပေၽၢမ်ႈယိပ်း
	ၼိပ်ႇ	ၵၢပ်မႆႉလိပ်းၼိပ်ႇ	ၵၢပ်မႃးတၢပ်ႇၸိပ်ႈ
	မိပ်ႇ	မႆႈမႆႈၼိပ်ႈၼိပ်ႈ	သိပ်ႈထၢၼ်ႇၽႆႈသွႆႇ
(႒)	ၵၢမ်ႇႁဵပ်း	ယႃႇၶဵပ်းလွႆ	ဝူပ်ႈႁူဝ်ႈႁူဝ်ႇယဵပ်ႇ
	ၼဵပ်းၸဵပ်ႈ	ၸဵပ်းၽေႃႇဝႆႉ	လဵပ်ႈႁူဝ်ႇလဵပ်ႈမႃး
	လဵပ်ႈပႃး	ႁဵပ်းမႆႉလဵမ်	တၢမ်ႇတေၶဵပ်းၵူဝ်ႈ
(႓)	ထူပ်ႇတႅပ်ႇ	ၸႅပ်းၸပ်ႈၸႅပ်ႈ	တႅပ်းၸိူဝ်ႈၵၢၼ်ႈသွႆႇ
	ပႃးမႅပ်း	ဝႆႉၸွႆးၵႅပ်ႇ	ႁူင်ႈမႂ်ႈလႅပ်းလႅပ်ႈ
	ၸႅပ်းလေႈ	ႁႅပ်းၼႅပ်းယႅပ်းမႃး	ယႃႇပႅပ်ႈတွင်ႉႁိၼ်

ebook is created by www.Shanyoma.org

(႑) –ုပ် = တိတ်ႉ ပ ၽဵတ်း ဢု + ပ် = ဢုပ် (ဢ တိတ်ႉ ပ ၽဵတ်း)
(႒) –ူပ် = တိတ်ႉသွင် ပ ၽဵတ်း ဢူပ် + ပ် = ဢူပ် (ဢ တိတ်ႉသွင် ပ ၽဵတ်း)
(႓) –ွပ် = ၶွႆး ပ ၽဵတ်း ဢေႃ + ပ် = ဢွပ် (ဢ ၶွႆး ပ ၽဵတ်း)

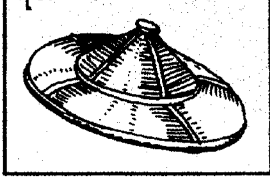

(႑)	ဢုပ်	ဢုပ်ႇ	ဢုပ်ႈ	ဢုပ်း	ဢုပ်ႉ	ဢုပ်ႊ
	တုပ်	တုပ်ႇ	တုပ်ႈ	တုပ်း	တုပ်ႉ	တုပ်ႊ
	ၵုပ်	လုပ်ႇ	ၶုပ်ႈ	ၵုပ်း	လုပ်ႉ	လုပ်ႊ
(႒)	ဢူပ်	ဢူပ်ႇ	ဢူပ်ႈ	ဢူပ်း	ဢူပ်ႉ	ဢူပ်ႊ
	ၼူပ်	ၼူပ်ႇ	ၼူပ်ႈ	ၼူပ်း	ၼူပ်ႉ	ၼူပ်ႊ
	သူပ်	မူပ်ႇ	ယူပ်ႈ	သူပ်း	ၶူပ်ႉ	လူပ်ႊ
(႓)	ဢွပ်	ဢွပ်ႇ	ဢွပ်ႈ	ဢွပ်း	ဢွပ်ႉ	ဢွပ်ႊ
	ၵွပ်	ၵွပ်ႇ	ၵွပ်ႈ	ၵွပ်း	ၵွပ်ႉ	ၵွပ်ႊ
	ပွပ်	ၶွပ်ႇ	ၸွပ်ႈ	တွပ်း	ထွပ်ႉ	ၶွပ်ႊ

(႑)	ၵုပ်း	တူၺ်းလုပ်ႉလၢပ်ႉ	ၸမ်ႉသမ်ႉမႃးလုပ်ႇ
	သုပ်းၶူပ်	ပီႈႁူၺ်းၽႆႈၶူပ်ႇ	ၶုပ်ႈၵၢတ်ၵမ်ႇလႆႈ
	လုပ်ႇၼိုပ်ႉ	ၼိပ်ႇဝႆႉထုပ်ႉယုပ်ႉ	ယႃႇပေႃးၵုပ်ႇလႃး
(႒)	သူပ်းသီပ်ႇ	ၶူပ်ႉထူပ်းငူး	ၶူပ်ႉႁၼ်မႃးယဝ်ႉ
	ဢူပ်ႇပူပ်ႇ	ၼူပ်ႇပူၼ်ႉမႃးၸၼ်ႉ	ၵႃးသူပ်းၼိၼ်တူၺ်း
	တူပ်းမိုဝ်း	ၵူပ်းၵိၼ်လူၼ်ၵူပ်း	မႃႉပေႃးၼူပ်ႈဝႃး
(႓)	ၸွပ်ႈၸွပ်ႈ	ၸွပ်ႇဝၢၼ်ႈမိူင်း	ပွိၼ်ႈၶွပ်ႇလိင်ႉမႃး
	ၶွပ်ႇၵွပ်း	လူပ်ႊဝၢၼ်ပၢႆႇလွပ်ႈ	လီၸွပ်းၸွမ်းတေႃႉ
	ၶွပ်ႈၶွပ်း	တွပ်ႇႁုင်ႇပေႃးၸေႃး	ၸွပ်ႇၶွႆးတၢင်းၵိၼ်

ebook is created by www.Shanyoma.org

(႙) ◌ိုဝ် = တိုတ်ႉတၢင်, ပ ၽဵတ်း   ၵိုဝ် + ဝ် = ၵိုဝ် (ၵ တိုတ်ႉတၢင်, ပ ၽဵတ်း)

(႑႐) ◌ိူဝ် = တိုတ်ႉသွင်တၢင်, ပ ၽဵတ်း   ၵိူဝ် + ဝ် = ၵိူဝ် (ၵ တိုတ်ႉသွင်တၢင်, ပ ၽဵတ်း)

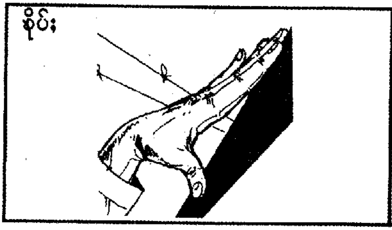

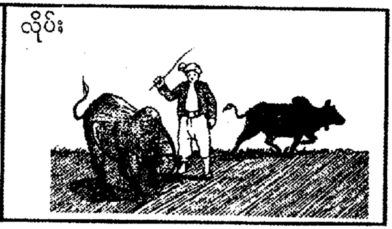

(႙)	ၵိုဝ်	ၵိုဝ်ႇ	ၵိုဝ်ႈ	ၵိုဝ်း	ၵိုဝ်ႉ	ၵိုဝ်ႊ
	လိုဝ်	လိုဝ်ႇ	လိုဝ်ႈ	လိုဝ်း	လိုဝ်ႉ	လိုဝ်ႊ
	ႁိုဝ်	သိုဝ်ႇ	ၼိုဝ်ႈ	တိုဝ်း	တိုဝ်ႉ	ၸိုဝ်ႊ
(႑႐)	ၵိူဝ်	ၵိူဝ်ႇ	ၵိူဝ်ႈ	ၵိူဝ်း	ၵိူဝ်ႉ	ၵိူဝ်ႊ
	ငိူဝ်	ငိူဝ်ႇ	ငိူဝ်ႈ	ငိူဝ်း	ငိူဝ်ႉ	ငိူဝ်ႊ
	ႁိူဝ်	တိူဝ်ႇ	လိူဝ်ႈ	လိူဝ်း	ပိူဝ်ႉ	ၽိူဝ်ႊ

(႙)	ႁဝ်းသိုဝ်ႇ	ယႃႈႁူဝ်ၵိုဝ်း	ပိူၼ်ႈၶႃၶႃႈၸိုဝ်ႈ
	ၶႃႈၸိုဝ်ႈ	ယႃႈတိုဝ်ႈတိၼ်	လိုဝ်ႈလူၺ်ႈၵမ်ႇလႆႈ
	လိုဝ်ႈလွမ်း	ၽၢၼ်းယူႇတီႈငိုဝ်း	ပေႃးၵမ်ႇသိုဝ်ႇလိုဝ်ႈ
(႑႐)	ငိူဝ်ႇ	ယူႇၶၢင်ႈငိူဝ်ႇထမ်ႈ	သွႆႇဝႆႉၶိူင်ႈၵိူဝ်ႇ
	ၵိူဝ်ႇ	ၵဝ်ၽွႆႈမိူဝ်ႈပၼ်	ႁိူဝ်ႇမႆႉတိူဝ်ႇမႆႉ
	တိူဝ်ႇ	ၽႄႇၵဝ်ႁိူဝ်ႇမႆႉ	ၸဝ်ႈပီၼ်ယႃႈယႃ

ebook is created by www.Shanyoma.org

ၵၢၼ်ၽိုၵ်းလူ ႑႑

ပေႃးႁၵ်းလွႆႈၵၢၼ်ႁၢဝ်ႉ၊ လွင်ႈသၢင်ၵေႃး ၵမ်ႉယၢဝ်ႉသေပိူင်။ မႆႈၼိူင်းလမ်း ၸမ်းၼိူင်းၵျပ်း။ မၢဝ်ႉပေႃး ၵႃႈငိၼ်းပၼ်း။ ပႆႇတၢၼ်ႇပေႃးၶိူၼ်းတၼ်းၵေႃႈၼိူင်း။ ၽူဝ်ၽၢၼ်ၵေႃးမေႃးယၢဝ်ႉ၊ လွႆႈၵၢၼ်ႁၢဝ်ႉလီဝ်းမီး။

ၼိူင်းယိပ်းၼိူင်းတိုဝ်းၼႆႈၶိူၼ်း ဝႆႉလီလီ။ ၸူဝ်းၵဝ်ႉၸူဝ်းမွင် ၵဵဝ်းဝႆႉသီင်းသီင်း။ ယႃႉၼိူဝ်းႁူင်းႁဵၵ်ႈ။ ၵၼ်လီၽီဝ်းၵေႃးၽီဝ်း။ ၵၼ်လီသိမ်းၵေႃးသိမ်း။ ၵၼ်လီလိမ်ၵေႃးလိမ် ၵၼ်လွၵ်ႈပႆႇပိင်းၵွႆ ႁၢႆႉ။ ပေႃးၵမ်ႉႁူႉ လီလွင်ႉထၢမ်လွမ်းယူႉၵိူဝ်း။

ၵိၼ်ၽိုၵ်းလူ ႑႒

မိူဝ်းၸွမ်လီဝ် တူဝ်းၼမ်ႉၵမ်ႉလင်။ လွင်ႈသၢင်ၵေႃး တွင်းထၢမ်ၵၼ်။ ထွမ်ႉသူပ်းၵၢဝ်ၵႂၢမ်းၵူၼ်းထဝ်း။ မႆႉမိၼ်းၵမ်ႉမိူၼ်ၼင်ႉမိူဝ်းထိုင် ၸူးလင်ၼိုင်ၵမ်ႉမိူၼ်ၼင်ႉသူပ်းတူင်ႇ။ တူၺ်းသၢင် ယႃႉတူၺ်းလုပ်ႇလၢဝ်ႇ။

ၵၢၼ်ၽိုၵ်းလူ ႑႓

ပေႃးၸၢဝ်းၽူၼ် တူၺ်ၸလႃးၵုပ်းၵၢပ်ႉ၊ ပီၼ်ၸွပ်းပိုင်းၵူၼ်းႁႆႈၼႄးၸဝ်း။ ႁူးဝၢၼ်းႁူးသူၼ်ၵေႃး လႆႈသိုဝ်ႇ ယိပ်းတိုဝ်း။ မိူဝ်းဝႃး ႁဵၵ်းၵူႃႉၵဵဝ်ႉဝၢၼ်းၼိူဝ်။ တူၺ်ၵေႃးၵမ်ႉမႆး၊ ၵုပ်းၵေႃးၵမ်ႉပႃး။ မိူဝ်းမႃး မႃးႁူပ်ႇၽူၼ်လူင် လူမ်းလီင်ႇ ၼိူဝ်းၵၢင်ပၢင်ႉ။ ႁဵၵ်းယမ်းတင်းတူဝ်။ ယမ်းပေႃးယွပ်ႉပိပ်ႇပိပ်ႇ။ တေသိုပ်ႉမႃးၶိူၼ်းၵေႃးယၢဝ်ႉ။ ႁွပ်းၼႆႉ လင်ႉပႆးၸဝ်းထိင်ၼႃး။ ၸဝ်းၸမ်းၵေႃးၵိူဝ်း။ လင်ႉဝႃး ၵုပ်းၵၢပ်ႉၼႆႉ ၸဝ်းတၢင်းတိုဝ်းတေႃႇတေႃႇ။ ႁူႉလွၵ်ႈၵေႃး ပႃးၵုပ်းၵၢပ်ႉၼႃး။ ပေႃးၽူႉဝၢင်ႉ ၸၢဝ်းၼိူင်းၸၢဝ်းႁူင်ၵေႃး ၵမ်ႉလီလိမ်း ၵုပ်းယေႃးမိူင်းၼွင်။ ၵုပ်းၵၢပ်ႉ၊ ၵုပ်းယေႃး။ တူၺ် ၸဝ်လိူဝ်းၼႆႉ ပီၼ်ၸွင်လီလူင်ႁၵ်းတေႃႇတေႃႇ။

၈။ တူဝ်ၽဵတ်းသဵင်ၸၢတ်ႇ တ ၽဵတ်း (-တ်)

(၁) -တ် = တ ၽဵတ်း — ၵ + တ် = ၵတ် (ၵ တ ၽဵတ်း)

(၂) -ၢတ် = ၵႃပွတ်း တ ၽဵတ်း — ၵႃ + တ် = ၵၢတ် (ၵ ၵႃပွတ်း တ ၽဵတ်း)

မတ်ႉ

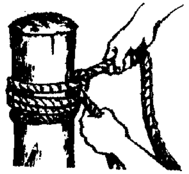

ပၢတ်ႇ

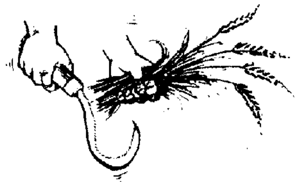

(၁)	ၵတ်	ၵတ်ႇ	ၵတ်ႈ	ၵတ်း	ၵတ်ႉ	ၵတ်ႊ
	ၶတ်	ၶတ်ႇ	ၶတ်ႈ	ၶတ်း	ၶတ်ႉ	ၶတ်ႊ
	သတ်	တတ်ႇ	မတ်ႈ	ၽတ်း	ဝတ်ႉ	လၼ်ႊ
(၂)	ၵၢတ်	ၵၢတ်ႇ	ၵၢတ်ႈ	ၵၢတ်း	ၵၢတ်ႉ	ၵၢတ်ႊ
	ၸၢတ်	ၸၢတ်ႇ	ၸၢတ်ႈ	ၸၢတ်း	ၸၢတ်ႉ	ၸၢတ်ႊ
	လၢတ်	သၢတ်ႇ	လၢတ်ႈ	လၢတ်း	ၽၢတ်ႉ	ႁၢတ်ႊ

(၁) ႁူၼ်းၶတ်ႉ
ၸတ်းလို
ၶတ်းၸႄႇ
(၂) ၶၢတ်ႈႁၢတ်ႈ
သိူဝ်ႇသၢတ်ႇ
မၢတ်ႇမိူဝ်း

ၽူႈလဵၼ်းႁတ်း
လတ်းၸဝ်ႈထိူၼ်ႇ
ယႃႇဝႆႉၶႆႈဝတ်ႉ
ယႃႇပေၽၢတ်ႇၶၼ်
ယႃႈသူမ်ၵၢမ်ႇၽၢတ်ႇ
မိူဝ်းၸၢၼ်ႈၶၢတ်ႇ

မတ်ႉၽိူင်းသေၸလႈ
ဝႆႉၵႂ်ႇတူဝ်သတ်း
ပေႃးၶတ်းဢၼ်သိူဝ်ႇ
ၸိူင်ႈမတ်ႉယေႃးမၢတ်ႈ
လၢတ်ႈႁိုဝ်ႈပေႃးၸၢတ်ႇ
ႁူၼ်းသိုဝ်ႉၵၢမ်ႇထၢတ်ႇ

ebook is created by www.Shanyoma.org

(႖) ိတ် = တၢင်ႇ တ ၽိတ်း ၵိ + တ် = ၵိတ် (ၵ တၢင်ႇ တ ၽိတ်း)

(႗) ဵတ် = ေတၢင်ႇ တ ၽိတ်း ေၵ + တ် = ၵဵတ် (ၵ ေတၢင်ႇ တ ၽိတ်း)

(႘) ႅတ် = ႄတၢင်ႇ တ ၽိတ်း ႄၵ + တ် = ၵႅတ် (ၵ ႄတၢင်ႇ တ ၽိတ်း)

မိတ်း	ပဵတ်း	တၢမႅတ်း
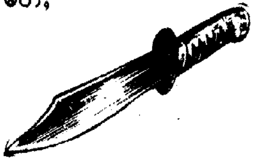		

(႖)	ၵိတ်	ၵိတ်ႇ	ၵိတ်ႈ	ၵိတ်း	ၵိတ်ႉ	ၵိတ်ႊ
	ၽိတ်	ၽိတ်ႇ	ၽိတ်ႈ	ၽိတ်း	ၽိတ်ႉ	ၽိတ်ႊ
	ပိတ်	ႁိတ်ႇ	မိတ်ႈ	ၼိတ်း	ပိတ်ႉ	လိတ်ႊ
(႗)	ၵဵတ်	ၵဵတ်ႇ	ၵဵတ်ႈ	ၵဵတ်း	ၵဵတ်ႉ	ၵဵတ်ႊ
	ၸဵတ်	ၸဵတ်ႇ	ၸဵတ်ႈ	ၸဵတ်း	ၸဵတ်ႉ	ၸဵတ်ႊ
	ႁဵတ်	တဵတ်ႇ	ယဵတ်ႈ	မဵတ်း	လဵတ်ႉ	သဵတ်ႊ
(႘)	ၵႅတ်	ၵႅတ်ႇ	ၵႅတ်ႈ	ၵႅတ်း	ၵႅတ်ႉ	ၵႅတ်ႊ
	ၼႅတ်	ၼႅတ်ႇ	ၼႅတ်ႈ	ၼႅတ်း	ၼႅတ်ႉ	ၼႅတ်ႊ
	ၽႅတ်	ႁႅတ်ႇ	ၽႅတ်ႈ	ႁႅတ်း	ပႅတ်ႉ	တႅတ်ႊ

(႖)	ၸိတ်းပိတ်ႉ	ႁတ်းလိတ်းလိတ်း	ပိၼ်မွၼ်ႈဝၼ်းၽိတ်ႈ
	လိတ်ႉၽိတ်း	ဝူၼ်းၼိတ်ႉတူၼ်ၸႂ်ႉ	မၼ်းႁူႇၽိတ်းငလႈ
	ၵိတ်းၵိတ်း	ပိတ်ႉၵႃႈလႃးဝႃႈ	ယႃႇၵၢၼ်ၶႂၼ်ႉလိတ်ႉ
(႗)	မဵတ်းပႃ	ၸမ်ႉၽိတ်ႉၽႅတ်း	ၼိတ်းယေႇၸမ်ႉၽိတ်ႉ
	ၼၢင်ၸဵတ်ႇ	မဵတ်းပႃမႃးငလႈ	ယႃႇပေႇသွႉၽႅတ်း
	ၵဵတ်ႇသဵတ်ႇ	ႁႅတ်းပႃယႃႇၵၢၼ်	ႁိၼ်ႁပ်းသိူဝ်ႉပဵတ်း
(႘)	တႅတ်းၸႅတ်း	ၼႅတ်ႉယဵတ်းယဵတ်း	ပႅတ်းတၢင်းႁၢႉသေ
	ႁႅတ်ႇပႅတ်ႈ	ၵမ်ႇလိပႅတ်ႈ	လင်ႉပိၼ်ႁူၼ်းလဵတ်း
	ၸႅတ်းၽႅတ်း	ၼိတ်းသၢင်ယႃႇၸႅတ်း	မဵတ်ႇသၢႉမဵတ်ႇၸူႊ

ebook is created by www.Shanyoma.org

(႑) ုတ် = တိုတ်ႉ တ ၽဵတ်း။ ၵု + တ် = ၵုတ် (ၵႃ တိုတ်ႉ တ ၽဵတ်း)

(႒) ူတ် = တိုတ်ႉသွင် တ ၽဵတ်း။ ၵူဝ် + တ် = ၵူတ် (ၵႃ တိုတ်ႉသွင် တ ၽဵတ်း)

(႓) ွတ် = ၶွႆး တ ၽဵတ်း။ ၵေႃ + တ် = ၵွတ် (ၵႃ ၶွႆး တ ၽဵတ်း)

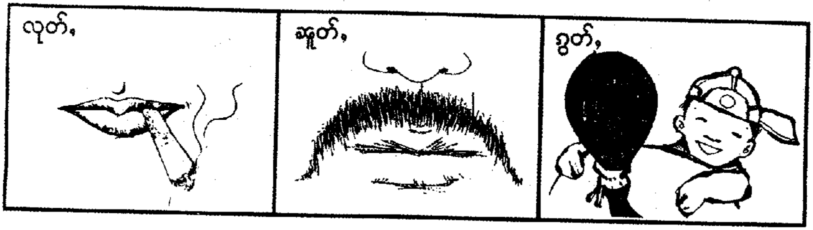

(႑)	ၵုတ်	ၵုတ်ႇ	ၵုတ်ႈ	ၵုတ်း	ၵုတ်ႉ	ၵုတ်ႊ
	သုတ်	သုတ်ႇ	သုတ်ႈ	သုတ်း	သုတ်ႉ	သုတ်ႊ
	လုတ်	ႁုတ်ႇ	လုတ်ႈ	တုတ်း	ၶုတ်ႉ	ႁုတ်ႊ
(႒)	ၵူတ်	ၵူတ်ႇ	ၵူတ်ႈ	ၵူတ်း	ၵူတ်ႉ	ၵူတ်ႊ
	ၼူတ်	ၼူတ်ႇ	ၼူတ်ႈ	ၼူတ်း	ၼူတ်ႉ	ၼူတ်ႊ
	ၸူတ်	ႁူတ်ႇ	ၶူတ်ႈ	မူတ်း	မူတ်ႉ	ယူတ်ႊ
(႓)	ၵွတ်	ၵွတ်ႇ	ၵွတ်ႈ	ၵွတ်း	ၵွတ်ႉ	ၵွတ်ႊ
	လွတ်	လွတ်ႇ	လွတ်ႈ	လွတ်း	လွတ်ႉ	လွတ်ႊ
	မွတ်	ၸွတ်ႇ	ဝွတ်ႈ	ပွတ်း	ႁွတ်ႉ	ၸွတ်ႊ

(႑)	သုတ်းသုတ်း	ၼမ်ႇတုတ်းၼုတ်း	တၢမ်လုတ်ႇလီတေႃႉ
	သုတ်ႉပႃႊ	လူၼ်ႈၽိုၼ်းမႂ်ႉႁုတ်ႇ	မၼ်းၶေႃၼ်းသုတ်းၼႄႈ
	လုတ်ႇယႃႈ	ၽၼ်းတွၼ်ႊၶိတ်ႈပုတ်း	ယႃႇပေပၼ်လုတ်ႈ
(႒)	ၸိုၼ်ႁူတ်ႉ	ၼဵတ်ႈၶူတ်ႈၽႂ်း	ယႃႈသိုဝ်လႆႈၶူတ်ႈ
	သူတ်ႉၼမ်ႉ	ပေႃးၽွၼ်ၸိုၼ်ႁူတ်ႉ	မီးၼိူဝ်ႁူတ်ႉလွႆ
	မူတ်းယဝ်ႉ	ၸၢးလၢင်ႊမီးႁူတ်ႈ	ၵႂႆသိင်ႈမူတ်းၵူဝ်ႈ
(႓)	မွတ်ႈၵိၼ်	ယွတ်ႇလွတ်ႇလွတ်ႇ	ယႃႇပေႁွတ်ႇ
	သႃတ်ႇပွတ်း	တီႈလွတ်ႇၼမ်ႉၼၼ်ႉ	ထွၼ်ထွၼ်ႇဝႆႉသေ
	ထွတ်ႇပဵတ်ႈ	မီးငူးမေႃတွတ်ႇ	မၼ်းလၢင်ႇတေလွတ်ႈ

(႙) –ိုတ် = တိုတ်ႉတၢင်ႇ, တ ၽႅတ်ႈ   ၵိုဝ် + တ် = ၵိုတ် (ၵႃ တိုတ်ႉတၢင်ႇ, တ ၽႅတ်ႈ)

(႑႐) –ိူတ် = တိုတ်ႉသွင်တၢင်ႇ, တ ၽႅတ်ႈ   ၵိူဝ် + တ် = ၵိူတ် (ၵႃ တိုတ်ႉသွင်တၢင်ႇ, တ ၽႅတ်ႈ)

တိုတ်ႉ

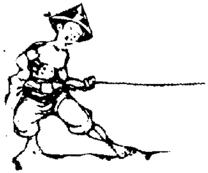

ႁိူတ်း

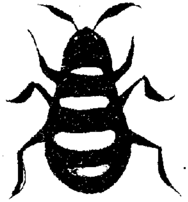

(႙)	ၵိုတ်	ၵိုတ်ႇ	ၵိုတ်ႈ	ၵိုတ်း	ၵိုတ်ႉ	ၵိုတ်ႊ
	ၶိုတ်	ၶိုတ်ႇ	ၶိုတ်ႈ	ၶိုတ်း	ၶိုတ်ႉ	ၶိုတ်ႊ
	ၼိုတ်	တိုတ်ႇ	မိုတ်ႈ	ပိုတ်း	တိုတ်ႉ	ႁိုတ်ႊ
(႑႐)	ၵိူတ်	ၵိူတ်ႇ	ၵိူတ်ႈ	ၵိူတ်း	ၵိူတ်ႉ	ၵိူတ်ႊ
	ႁိူတ်	ႁိူတ်ႇ	ႁိူတ်ႈ	ႁိူတ်း	ႁိူတ်ႉ	ႁိူတ်ႊ
	ထိူတ်	ၶိူတ်ႇ	လိူတ်ႈ	ထိူတ်း	လိူတ်ႉ	လိူတ်ႊ

(႙)	ၼိုတ်းယၢပ်ႇ	မိုတ်ႈၶိုဝ်းၶၼ်	ထေႃထွမ်ႇၵၢမ်ႇၼိုတ်း
	ၸွႆႈၶိုတ်း	မွင်းသိူင်းၵိုတ်ႇယူႇ	ပိူတ်ႈထေၶိုတ်းယဝ်ႉ
	ႁိုတ်းပိုတ်ႈ	ယႃႇပေၵိုတ်ႈႁႃ	ၽိုတ်ႉၶၼ်တူၺ်းငလႈ
(႑႐)	ႁိူတ်ႈ	ထေမိူတ်ႇသင်ႉ	ၶၼ်မိူဝ်ႈၽွင်းလိူတ်ႇ
	ထိူတ်း	မႂ်ႉမိၼ်ႁိူတ်ႈၼႆႉ	ၶိူဝ်လၢင်လိူတ်းၶိူတ်း
	လိူတ်ႈ	ဝႆႉမိူတ်ႇၼိူဝ်ႉၵႃႇ	လိင်ႉမိူဝ်ႈဝၼ်းၶိူတ်ႇ

ebook is created by www.Shanyoma.org

ၵၢၼ်ၽိုၵ်းလူ ႑႘

ဝူဝ်းၸဝ်းသူၼ် ပိူၼ်းၵၢဝ်တူဝ်သၢတ်း။ ပတ်းၵၢဝ်ႁမ်းၼႆႉ ၵိင်းၵိင်း။ ၵဵဝ်ႈၼႆႉသမ်ႉ ႁၢတ်ႈသုဝ်ႈထူင်သေ တေႃႇမိူဝ်းမွင်းၼႄးထၢင်ၽုၼ်ႈ။ မွင်းလေႃး ယုဝ်းယၢပ်းယိူဝ်း။ မွင်လေႃး ၸီးယဵဝ်းဝူဝ်းၵူဝ်ႇ။ ပေႃးၶဝ်းမႃး ပဵၼ်ၽုၼ်ႈလီတေႃႇတေႃႇ။

လႄႈႁူမ်းၸီ လီႁူမ်ႈသိူဝ်း။ ၵၢဝ်ၵၢၼ်ဝႃး ပႃးၵၢၼ်ႁဵတ်း။ ပႆႇၶင်းတီႇတ်း ယႃႇၸႅတ်းလိူၼ်းတိၼ်။ ပိူၼ်းလၢတ်းလႄႈ ယႃႇၵိုင်ႈၵၢင်ႈၸီ၊ ပိူၼ်းလၢတ်းလီ ယႃႇၵိုင်ႈၵၢင်ႈယူမ်ႉ။ ပိူၼ်းလီပႆႇတၢၼ်ႈ ပီးၶွင်ႈႁႂ်ႈ။ ပိူၼ်းၵူႈ ပႆႇတၢၼ်ႈ ႁဝ်းႁဵတ်းၵၢၼ်။ မိူဝ်းဝႃးၵမ်ႈႁဵတ်းဝႆႉ၊ မိူဝ်းၼႆႉလင်ႈပီၼ်ၼႆး မိူဝ်းၼႆႉၵမ်ႈႁဵတ်းထႃး၊ မိူဝ်းၶႃးမႃးၸိၼ်းၶႃႈ။

ၵၢၼ်ၽိုၵ်းလူ ႑႙

ဝူတ်းၽၢတ်ႈၽုင်ပီၼ်ၼိူဝ်ႉ ႁူၼ်းၽၢတ်ႈလိူဝ်ႉပီၼ်ပိူၼ်း။ ႁဵတ်းသင်ႁဵတ်းတေႃႇတေႃႇ ပေႃးလႆႈၵူႈပေႃႈၵိၼ်။ ႁဵတ်းသူၼ်ႁႂ်းမီးၽုၼ်ႈ၊ ၶၢဝ်ႈၵၢၼ်ႈႁႂ်းသူဝ်းဝၢၼ်။ ယႃႇပေႁႅတ်ႈၵႂ်ႈတူၺ်းလႆလႆ။ ႁဵတ်းသင် ႁႂ်းထိုင်တီးယွတ်း ႁွတ်းတီးပႆ။

မိုတ်းၵိဝ်းၵၢၼ် တိုတ်ႉတႆးၵၢၼ်။ ယႃႇယိုတ်းၵၢၼ်။ ၽူၼ်ၵေႃးႁိူတ်ႈ ၶမ်ႉၵေႃးလိူတ်ႈ။ တေမိူတ်ႈသင်ႁ။ ၵမ်ႈယၢပ်ႈၵမ်ႈၽိုတ်ႈ၊ မိုတ်းလွၵ်ႈမိုတ်းၶေႃး။ ယႃႇပေၵိုတ်းတၢင်း။ ဝၢၼ်းၵိူတ်ႈမိူင်းၶွၼ်း ၼိူဝ်ႉလိူတ်းႁိူဝ်းလီဝ်။

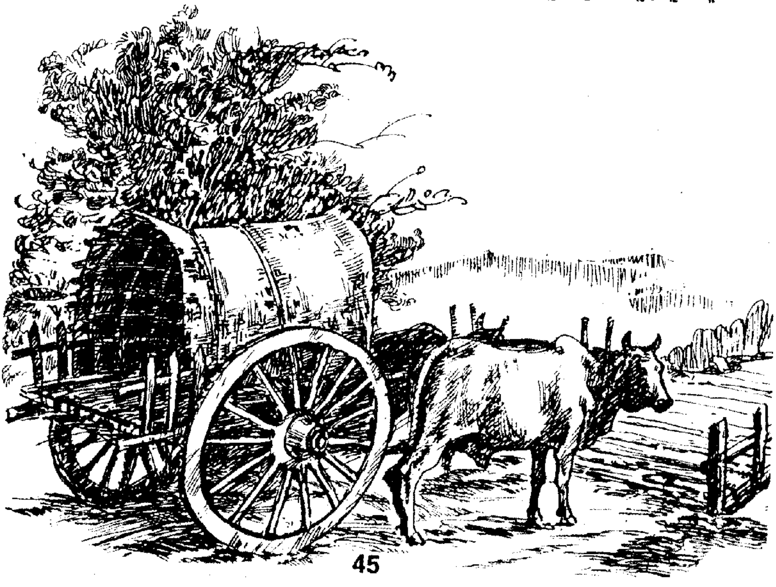

ebook is created by www.Shanyoma.org

၄။ တူဝ်ၽႅတ်ႈသဵင်မၢတ်ႇ, ၵ ၽႅတ်ႈ(-ၵ်)

(၁) -ၵ် = ၵ ၽႅတ်ႈ　　ဢ + ၵ် = ဢၵ် (ဢ ၵ ၽႅတ်ႈ)

(၂) -ၢၵ် = ဢႃပွတ်း ၵ ၽႅတ်ႈ　　ဢၢ + ၵ် = ဢၢၵ် (ဢ ဢႃပွတ်း ၵ ၽႅတ်ႈ)

သၵ်ႉ	ၶၢၵ်ႊ
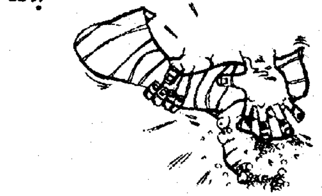	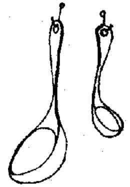

(၁)	ဢၵ်	ဢၵ်ႇ	ဢၵ်ႈ	ဢၵ်း	ဢၵ်ႉ	ဢၵ်ႊ
	လၵ်	လၵ်ႇ	လၵ်ႈ	လၵ်း	လၵ်ႉ	လၵ်ႊ
	ႁၵ်	ယၵ်ႇ	လၵ်ႈ	ၽၵ်း	သၵ်ႉ	ပၵ်ႊ
(၂)	ဢၢၵ်	ဢၢၵ်ႇ	ဢၢၵ်ႈ	ဢၢၵ်း	ဢၢၵ်ႉ	ဢၢၵ်ႊ
	တၢၵ်	တၢၵ်ႇ	တၢၵ်ႈ	တၢၵ်း	တၢၵ်ႉ	တၢၵ်ႊ
	ၼၢၵ်	မၢၵ်ႇ	ဝၢၵ်ႈ	ၼၢၵ်း	လၢၵ်ႉ	ႁၢၵ်ႊ

(၁)	ၽၵ်းပၵ်ႉ	မႆႉသၵ်းၵူႊ	ပေႃးၼမ်ႈလင်ႇႁၵ်ႉ
	မၵ်ႉတေႉ	လဝ်ႈယႃႈယႃႇမၵ်ႉ	ပေႃးမူးသွၼ်တၵ်ႉ
	ယၵ်းမႃး	ဝႆႉလွႆၼၵ်းၼၵ်း	ယႃႇပေၼၵ်းလွႆ
(၂)	မၢၵ်ႇဝၢၵ်ႈ	ၽၢၵ်ႇပိူၼ်ႈသိုဝ်ႉ	မိဝ်းပေႃးလႆႈယၢၵ်ႈ
	ငၢၵ်ႈမၢၵ်ႇ	ၸိူဝ်းၼွႆႉႁူးပၢၵ်ႇ	ၸုၵ်ႉၼေႈတၢင်းသၢၵ်ႇ
	ပၢၵ်ႇဝၢၵ်ႈ	ၼဝ်ယူႇၽၢၵ်ႈၵၼ်	ၽၢၵ်ႇၽွၵ်ႇၽၢၵ်ႇမၼ်း

ebook is created by www.Shanyoma.org

(႗)	ိၵ် = တၢင်ႇ, ၵ ၽဵတ်ႈ	ၵိ + ၵ်	= ၵိၵ် (ဢ တၢင်ႇ, ၵ ၽဵတ်ႈ)
(႘)	ဵၵ် = ေတၢင်ႇ, ၵ ၽဵတ်ႈ	ၵေ + ၵ်	= ၵဵၵ် (ဢ ေတၢင်ႇ, ၵ ၽဵတ်ႈ)
(႙)	ႅၵ် = ႄတၢင်ႇ, ၵ ၽဵတ်ႈ	ၵႄ + ၵ်	= ၵႅၵ် (ဢ ႄတၢင်ႇ, ၵ ၽဵတ်ႈ)

(႗)	ၵိၵ်	ၵိၵ်ႇ	ၵိၵ်ႈ	ၵိၵ်း	ၵိၵ်ႉ	ၵိၵ်ႊ
	လိၵ်	လိၵ်ႇ	လိၵ်ႈ	လိၵ်း	လိၵ်ႉ	လိၵ်ႊ
	သိၵ်	ပိၵ်ႇ	မိၵ်ႈ	ၸိၵ်း	ပိၵ်ႉ	မိၵ်ႊ
(႘)	ၵဵၵ်	ၵဵၵ်ႇ	ၵဵၵ်ႈ	ၵဵၵ်း	ၵဵၵ်ႉ	ၵဵၵ်ႊ
	လဵၵ်	လဵၵ်ႇ	လဵၵ်ႈ	လဵၵ်း	လဵၵ်ႉ	လဵၵ်ႊ
	တဵၵ်	ၺဵၵ်ႇ	ၼဵၵ်ႈ	တဵၵ်း	ၸဵၵ်ႉ	ၺဵၵ်ႊ
(႙)	ၵႅၵ်	ၵႅၵ်ႇ	ၵႅၵ်ႈ	ၵႅၵ်း	ၵႅၵ်ႉ	ၵႅၵ်ႊ
	တႅၵ်	တႅၵ်ႇ	တႅၵ်ႈ	တႅၵ်း	တႅၵ်ႉ	တႅၵ်ႊ
	ၶႅၵ်	ပႅၵ်ႇ	လႅၵ်ႈ	မႅၵ်း	ပႅၵ်ႉ	ငႅၵ်ႊ

(႗)	ၸိၵ်းလွႆ	သိၵ်ႈမၢၵ်ႇပၵ်ႉ	ၵိၵ်ႇလူၺ်းလၢႆးသိၼ်ႉ
	သိၵ်ႇလိၵ်ႈ	လိၵ်ႈလၢႆးတၢႆးႁဝ်း	ၽွင်းမိူဝ်ႈသိၵ်ႉၶိၵ်ႉ
	တိၵ်းတိၵ်း	လီမေႃၸိၵ်းတိၵ်း	ႁႃတူၺ်းလိၵ်ႈၽေႈ
(႘)	လဵၵ်ႉလဵၵ်ႉ	ယဵၵ်ႉယဵမ်ႈတူၺ်း	ၵပ်းၽၵ်းသူမ်းတဵၵ်း
	တဵၵ်းၼဵၵ်း	ယႃႇတိုဝ်းမေႃးလဵၵ်း	မီးၶိူင်ႈဝၢၼ်ႇၺဵၵ်ႇ
	ႁဵဝ်းၺဵၵ်ႇ	ၸၢႆးလဵၵ်းၵိၼ်ၶဝ်ႈ	ယဝ်ႉၵူႊဝိၵ်ႉသူၼ်
(႙)	လႅၵ်ႇလႅၵ်ႇ	ၼၵ်းၵႅၵ်ႉၵႅၵ်ႉ	ႁူဝ်မိူဝ်းသူတႅၵ်ႇ
	ႁႅၵ်ႇမႃး	ယႃႇငွၵ်းငႅၵ်းႁၼ်	ယႃႇယူႇတႅၵ်းသႅၵ်း
	ၸႅၵ်ႇၶေႃ	လႅၵ်ႈႁႃလွင်ႈလီ	ပိူၼ်ႈတေၸႅၵ်ႇႁဵဝ်း

ebook is created by www.Shanyoma.org

(႑) ုၵ် = တိုတ်ႉ ၵ ၽဵတ်း — ၶူ + ၵ် = ၶုၵ် (ၶ တိုတ်ႉ ၵ ၽဵတ်း)

(႒) ူၵ် = တိုတ်ႉသုင် ၵ ၽဵတ်း — ၶူဝ် + ၵ် = ၶူၵ် (ၶ တိုတ်ႉသုင် ၵ ၽဵတ်း)

(႓) ွၵ် = ႁွႆး ၵ ၽဵတ်း — ၶေႃ + ၵ် = ၶွၵ် (ၶ ႁွႆး ၵ ၽဵတ်း)

သုၵ်ႈၼေႃႈ

ၼူၵ်ႉ

ၵွၵ်း

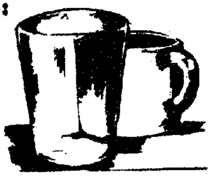

(႑)	ၶုၵ်	ၶုၵ်ႇ	ၶုၵ်ႈ	ၶုၵ်း	ၶုၵ်ႉ	ၶုၵ်ႊ
	ၽုၵ်	ၽုၵ်ႇ	ၽုၵ်ႈ	ၽေုၵ်း	ၽုၵ်ႉ	ၽုၵ်ႊ
	ပုၵ်	ႁုၵ်ႇ	လုၵ်ႈ	ထုၵ်း	သုၵ်ႉ	လုၵ်ႊ
(႒)	ၶူၵ်	ၶူၵ်ႇ	ၶူၵ်ႈ	ၶူၵ်း	ၶူၵ်ႉ	ၶူၵ်ႊ
	ၼူၵ်	ၼူၵ်ႇ	ၼူၵ်ႈ	ၼူၵ်း	ၼူၵ်ႉ	ၼူၵ်ႊ
	ထူၵ်	မူၵ်ႇ	ပူၵ်ႈ	ၶူၵ်း	ၸူၵ်ႉ	လူၵ်ႊ
(႓)	ၶွၵ်	ၶွၵ်ႇ	ၶွၵ်ႈ	ၶွၵ်း	ၶွၵ်ႉ	ၶွၵ်ႊ
	ပွၵ်	ပွၵ်ႇ	ပွၵ်ႈ	ပွၵ်း	ပွၵ်ႉ	ပွၵ်ႊ
	ၸွၵ်	ႁွၵ်ႇ	ၼွၵ်ႈ	ၵွၵ်း	ၸွၵ်ႉ	လွၵ်ႊ

(႑)	ၶုၵ်းလုၵ်း	ၸုၵ်းလွႆႉလႆး	လုၵ်းတံးၶမ်ႇယွမ်း
	လုၵ်ႉလဝ်ႉ	ယၢမ်းလုၵ်းၶိၵ်ႇယၢင်း	ပေႃႈမႄႈႁႂ်ႈထုၵ်ႇ
	သုၵ်ႈၼေႃႈ	ထုၵ်ႇၸၢင်ႈလိတ်းဝႆႉ	မူၼ်းလိူဝ်ႉၽုၵ်ႇဝႆႉ
(႒)	ၼူၵ်ႉၵိဝ်ႇ	သုင်ပိင်းၶူၵ်း	လူၵႃယိုင်ႈၼူၵ်ႉ
	သၢၵ်ႇၸူၵ်ႉ	ၸိုတ်းၼင်ႇတူဝ်ပူၵ်ႇ	မီၵ်ႇပူၵ်ႉသိမ်းၸူဝ်း
	ၼူၵ်ႇၼေႃႇ	ယႃႇပေၼူၵ်ႇၼေႃ	ႁူဝ်တူၵ်းမိူဝ်းၼေႃႈ
(႓)	ငွၵ်းသွၵ်ႇ	ၶွၵ်ႇၼွၵ်ႈပိင်း	ၵွၵ်းတီးသႂ်ႇၼမ်ႉ
	ၽုၵ်ႇမွၵ်ႇ	လွၼ်ႈသိုၼ်ႈတူၼ်ႈမွၵ်ႇ	သွၵ်ႇသမ်ႉတီးတၵ်ႈ
	တွၵ်ႇလၵ်း	ၸူၵ်ႉသၢၵ်ႇတီးၼွၵ်း	မွၵ်ႇၼိူဝ်တူၼ်ႈမၢၵ်ႇ

ebook is created by www.Shanyoma.org

(႙) ိုၵ် = တိုတ်ႉတၢင်ႇ, ၵ ၽဵၵ်း ၵိုဝ် + ၵ် = ၵိုၵ် (ၵ တိုတ်ႉတၢင်ႇ, ၵ ၽဵၵ်း)
(႑႐) ိူၵ် = တိုတ်ႉသွင်တၢင်ႇ, ၵ ၽဵၵ်း ၵိူဝ် + ၵ် = ၵိူၵ် (ၵ တိုတ်ႉသွင်တၢင်ႇ, ၵ ၽဵၵ်း)

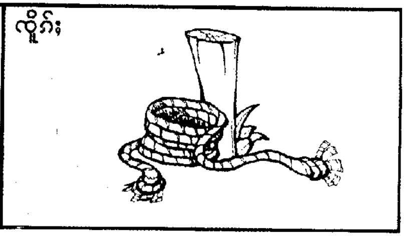

(႙)	ၵိုၵ်	ၵိုၵ်ႇ	ၵိုၵ်ႈ	ၵိုၵ်း	ၵိုၵ်ႉ	ၵိုၵ်ႊ
	တိုၵ်	တိုၵ်ႇ	တိုၵ်ႈ	တိုၵ်း	တိုၵ်ႉ	တိုၵ်ႊ
	လိုၵ်	ၽိုၵ်ႇ	လိုၵ်ႈ	သိုၵ်း	မိုၵ်ႉ	လိုၵ်ႊ
(႑႐)	ၵိူၵ်	ၵိူၵ်ႇ	ၵိူၵ်ႈ	ၵိူၵ်း	ၵိူၵ်ႉ	ၵိူၵ်ႊ
	လိူၵ်	လိူၵ်ႇ	လိူၵ်ႈ	လိူၵ်း	လိူၵ်ႉ	လိူၵ်ႊ
	သိူၵ်	ၶိူၵ်ႇ	လိူၵ်ႈ	ထိူၵ်း	တိူၵ်ႉ	လိူၵ်ႊ

(႙)	လိုၵ်ႉလိုၵ်ႉ	ၽိုၵ်းတိုၵ်းသိုၵ်း	လီၽိုၵ်းလီတၢၼ်းသဵဝ်း
	တိုၵ်းသိုၵ်း	ပေႃးၽိုၵ်းၽွၼ်းလိုၵ်း	ယႃႇၸၢင်ႉၶူၵ်ႇၸိုၵ်း
	ၼိုၵ်ႉၼိုၵ်ႉ	ၼိုၵ်ႉမိူဝ်ႈလုၵ်ႉလႃႈ	ၸႂ်းႁႃၼ်သုၵ်းၵိူၼ်း
(႑႐)	တိုတ်ႉလိူၵ်ႈ	ယႃႇၸွႆႈၵိူၵ်ႇ	တဝ်ႇသူၼ်တဝ်ႇၶိူၵ်ႈ
	လိူၵ်ႈႁူၼ်း	လိူၵ်ႈပေႃးၽၼ်ႈဝႆႉ	လၵ်ႉၵိၼ်ၸဝ်ႈပိူၵ်ႇ
	ၶိူၵ်းတိူၵ်ႈ	မတ်ႉၵူဝ်ႇၼမ်ႈၽိူၵ်ႇ	ပီၼ်ၶိူၵ်ႇသူပ်းလဵပ်း

ebook is created by www.Shanyoma.org

ၵၢၼ်ၽိုၵ်ႈလူ ႑႖

လၢႆးမွၵ်ႇၸမ်ႈ ၵူႈတၢင်းၼၼ်ႉယဝ့်။ ၵူၵ်ႈမိုဝ်းႁွင့်မၼ်းၸလႈ။ မၼ်းမေႃၵွင်ႈၸၢၵ်ႇၼႄႇ။ ၸဵင်ႈလွၵ်ႉမၼ်းၵႂႃႇႁၢင်ႈ တီႈႁူဝ်ၼႃးၼၼ်ႉၵိူဝ်ႈ။ တီႈၼၼ်ႉ ၵႂႃႇထိုင်ႇၸဝ် ၵႂႃႇမႃးတဝ်ၼႄႇ။ ၵူဝ်တူၼ်ႈမၢၵ်ႇလူႉ။

ၽူႈယိင်ႈ လီႁွပ်ႈလိၵ်ႈလႆႈ။ ၽူႈၸၢႆး လီႁွပ်ႈႁတ်းႁၢၼ်ႇ။ ႁၵ်ႉၵၼ်ၼႂ်းပၼ်လႆႈ သိုဝ်ႉသႂ်ၸႂ်ၼႆတၢႆးၸင်ႇပိူၼ်ႈ။ ႁဝ်းၸင်ႇၵၼ်ႁၵ်ႉၵၼ် ၽေႃးသင်လႆၼ်ၸဝ်ႈယၢပ်ႇ။ ၵမ်ႉၵိၼ်မၢၵ်ႇလီဝ်ႈထဝ်ႈ ၵမ်ႉၵိၼ်ၸဝ်ႈလီဝ်ႈတၢႆ။ တိၼ်မိုဝ်း ပီၼ်ၸူးတွင်ႉ ပိူၼ်ႈၵမ်ႉႁွင့်ပၼ်လႆႈ။

ၵၢၼ်ၽိုၵ်ႈလူ ႑႗

ယႃႇပေဝႃးပွၵ်ႈလႂ် သွၼ်ပွၵ်ႈၼၼ်ႉ။ တေလူမ်ႉလွႆးၵၼ်ပူၵ်ႈ တေတူၵ်ႈလွႆးၵၼ်ၵၢဝ်။ တွင်ၵိုဝ်ယွၵ်ႇ ၵူဝ်ႈလိုင်ႈ။ ၼင်ႈၵမ်ႉထုၵ်ႇ လုၵ်ႉသေ။ ၵူႈၼူးၼႂ်းလူလင် ၸူဝ်ႈသင်တူၵ်ႈလႆႈငၢႆး။ ၼိူင်ႈၵမ်ႈထွင် သွင်ၵမ်ႈထၢမ်၊ သၢမ်ၵမ်ႈမွၵ်ႇ၊ သီႇၵမ်ႈၵႂၵ်ႇပီၼ်ၵၢၼ်။ လိၵ်ႈလႆႈ ၸလႈ ၽိင်ႈၸင်ႈ ၽႂ်ယႃႇၸဝ်ႈပီတ်ႈလႆႈ။

ၵၢၼ်ၽိုၵ်ႈလူ ႑႘

ႁဵတ်းသင် ယႃႇႁဵတ်းလွမ်ႈလႂ်။ ႁဵတ်းသင် ႁဵတ်းလွမ်ႈတၢင်းၸႂ်းလႂ်။ ႁဵတ်းသင် ၸႂ်းလွႆလိုၵ်ႉလိုၵ်ႉ။ ၼွၼ်းလဝ်ႉ လုၵ်ႉလဝ်ႉ။ ပေႃးမီးၸၢဝ်းယၢမ်း ယႃႇယူႇလႆႈလႆႈ။ ႁႃတူလ်ႈလိၵ်ႈ ၽိုၵ်ႈတိမ်းလိၵ်ႈ။ တၢင်းႁူႉလွင်ႈလွႆၵေႃႈ မီးၼႆႈလိၵ်ႈ။ တူဝ်ႁဝ်းၼၼ်ႉ မိူၼ်ၼင်ႉၶိူၼ်းယဝ့်။ ပေႃးၵမ်ႉၽုၺ်ႉႁူးလိၼ်ႈ ၸလႈ ၽၵ်းတူ၊ ၼႂ်းၶိူၼ်းလပ်ႈသိင်ႉ တေႉတေႉ။ မိူၼ်ၼႆယဝ့် ပေႃးႁဝ်းတူလ်ႈလိၵ်ႈ လင်ႉပွင်ႉလီင်ႈ။ လင်ႉႁူႉႁူႉၵၼ် ႁၼ်ႁူႉလွင်ႈ။ ပေႃးၵမ်ႉတူလ်ႈလိၵ်ႈ ၵမ်ႉမီးတၢင်းႁူႉယႂ်ႉ။ ၵမ်ႉမီးတၢင်းႁၼ်ၼမ်၊ တိမ်တၼ်ဝႆႉ။ လိၵ်ႈၼႆႉ မိူၼ်ၵၢၵ်ႉသေႃးယဝ့်၊ ပေႃးၸိုႁ်ႈႁူႉႁၼ် သင်ၵေႃႈ ပိုတ်ႉတူလ်ႈၼႆႉပဵၼ်လိၵ်ႈလႆႈ။ တူလ်ႈမိုဝ်ႈလွႆၵေႃႈ လိၵ်ႈႁဝ်းၼႆႈႁဝ်းပွင်ႉလီင်ႈ ၵူႈလိုဝ်ႉၵူႈပိူင်။

ဝၼ်းဝၼ်းယႃႇဝၼ်းလႆႈ ႁဵၼ်းလႆႈမႆႈၵၢၼ်ႉဝႆႈ။ ဝၼ်းပိူင်းလုၵ်ႉထွင်ႉႁိုဝ်ႈ ယႃႇယူႇငိုဝ်ႈသဝ်ႈမိူင်။ ဝၼ်းယၢမ်းပူၼ်ႉႁဝ်းၵူႈ ၵမ်ႉလၢင်ႈၵူႈၸိုၼ်းၵၢဝ်။ ပုၼ်ႈႁူးၼမ်ၽုတ်ႈလႆ ၵမ်ႉလၢင်ႈပႆၸိုၼ်းၸဝ်ႈ။ သွၼ်လိၵ်ႈ သွၼ်တၢၼ်ႉတၢၼ်ႉ ၵၢၼ်ႉလိၵ်ႈၵၢၼ်ႉၼမ်ၼမ်။ သွၼ်ယဝ့်ၵမ်ႉၸူၼ်ႉ ပုၼ်ႉယဝ့်ၵေႃႈ ၵမ်ႉမေႃသင်။ ပဵဝ်ႉလိၵ်ႈ ၽိုၼ်လႆႈ ပုၼ်ႈယိင်ႈလႆႈ။ ၵေႃႉပႆႇႁူႉမေႃလိၵ်ႈ ႁဝ်းႁွင့်ၶိုၵ်ႈၼေႃတၢင်း။ ႁူႉလိၵ်ႈပီၼ်ႁိူင်ႈမိူင်ႈ ၵဝ်ၸိုဝ်ႈႁိူင်ႈ ပူၼ်ႉပိူၼ်ႈ။

ပီႈၼိူင်ႈယဝ့်ပူၼ်ႉၵူႈ ပီႈတႃႇတေၸိုၼ်းမႃး ႁဝ်းႁူးယႃႇပၼ်လုတ်ႈႁၢမ်းလႆႈ။ ပလ်ႉယႃႇၼႆႉၸႂ်ပၼ်ၵၼ် ၵမ်ႉလႆႈႁွၺ်ႈ။ ၽႂ်ႁဵၼ်းၵေႃႈမၼ်းမေႃ ၽွမ်ႉပီၼ်ၵေႃႈၵေႃႈ လီဝ်ႈၸိုၼ်းယွႆႉ။ ၵဝ်လွႆသႂ်ႉလိၵ်ႈလႆႈ။ ဝႆႈလိုၼ်းမိူဝ်ႈ ယႃႇႁွႆႈလႆႈတိမ်လွႆ။ ၽႂ်ၽႂ်မၼ်းမၼ်း ယၢမ်းတၼ်းၵႂၼ်ၵၼ် သွၼ်လိၵ်ႈတႃႇ။

ၵၢၼ်ႁဵၼ်း ႗

ပၢႆးၼပ်ႉတၢႆး

႐ = သုၼ်		
႑ = ၼိုင်ႈ	႑႐ = သိပ်းၼိုင်ႈ	
႒ = သွင်	႒႐ = သၢဝ်းၼိုင်ႈ	
႓ = သၢမ်	႓႐ = သၢမ်သိပ်း	
႔ = သီႇ	႔႐ = သီႇသိပ်း	႑႐႐ = ၼိုင်ႈပၢၵ်ႇ
႕ = ႁႃႈ	႕႐ = ႁႃႈသိပ်း	႑,႐႐႐ = ၼိုင်ႈႁဵင်
႖ = ႁူၵ်း	႖႐ = ႁူၵ်းသိပ်း	႑႐,႐႐႐ = ၼိုင်ႈမိုၼ်ႇ
႗ = ၸဵတ်း	႗႐ = ၸဵတ်းသိပ်း	႑႐႐,႐႐႐ = ၼိုင်ႈသႅၼ်
႘ = ပႅတ်ႇ	႘႐ = ပႅတ်ႇသိပ်း	႑,႐႐႐,႐႐႐ = ၼိုင်ႈလၢၼ်ႉ
႙ = ၵဝ်ႈ	႙႐ = ၵဝ်ႈသိပ်း	႑႐,႐႐႐,႐႐႐ = ၼိုင်ႈလၢၵ်ႈ

မၢႆပၢႆးၼပ်ႉ

+ = မၢႆလေႃး	( ) = ၶွပ်ႇၸိပ်ႉ
− = မၢႆထွၼ်	(= ပိုတ်ႇၶွပ်ႇ
× = မၢႆၵုၼ်း	) = ႁိုတ်းၶွပ်ႇ
÷ = မၢႆၶႅၵ်ႇ	{ } = ၶွပ်ႇၵၢင်
= = မၢႆမိူၼ် (ၽႅင်ႇပဵင်း)	[ ] = ၶွပ်ႇလွင်

တႅမ်ႈလိၵ်ႈႁဵၼ်းလွင်ႈၼပ်ႉ

(႑) ႓ + ႙ = ႑႒
သၢမ်လေႃးၵဝ်ႈ မိူၼ်သိပ်းသွင်

(႒) ႘ − ႓ = ႕
ပႅတ်ႇထွၼ်သၢမ် မိူၼ်ႁႃႈ

(႓) ႓ × ႕ = ႑႕
သၢမ်ၵုၼ်းႁႃႈ မိူၼ်သိပ်းႁႃႈ

(႔) ႘ ÷ ႒ = ႔
ပႅတ်ႇၶႅၵ်ႇသွင် မိူၼ်သီႇ

(႕) ႕ + ႑ = ႘ − ႒
ႁႃႈလေႃးၼိုင်ႈ မိူၼ်ပႅတ်ႇထွၼ်သွင်

ebook is created by www.Shanyoma.org

ebook is created by www.Shanyoma.org

လိၵ်ႈတႆးၶိူဝ်းပီႈၶႅၼ်ႁူမ်ႈတူဝ်
ၵႂၢမ်းတႆးၶိူဝ်းပီႈၶႅၼ်ႁူမ်ႈၵၼ်

1. တႆးရူးၵေႃႇ တႆးရူးတီႈ ႁွၼ်ႈႁူႉ မေႃလိၵ်ႈတႆး
2. တႆးရူးၵေႃႇ တႆးရူးတီႈ ႁွၼ်ႈႁူႉ ပွင်ႇ,ပိုၼ်းတႆး
3. တႆးရူးၵေႃႇ တႆးရူးတီႈ ႁွၼ်ႈႁူႉ ထိုင်မိူင်းတႆး

ငဝ်ႈငုၼ်းၵေႃလိၵ်ႈလၢႆး ၶလႈ ၽိုင်ႈၶငႈတႆး
ပီႊတႆး–႒႐႐[illegible]

မွၵ်ႇ,ႁူႉ,သွႆႉလီၼ်
ဝိင်းတၢႆႉၵုင်ႈ